

Raport

– produkty włókiennicze w świetle kontroli
Inspekcji Handlowej

Warszawa, czerwiec 2010

Opracowanie:

Departament Inspekcji Handlowej

Departament Nadzoru Rynku

UOKiK

Spis treści

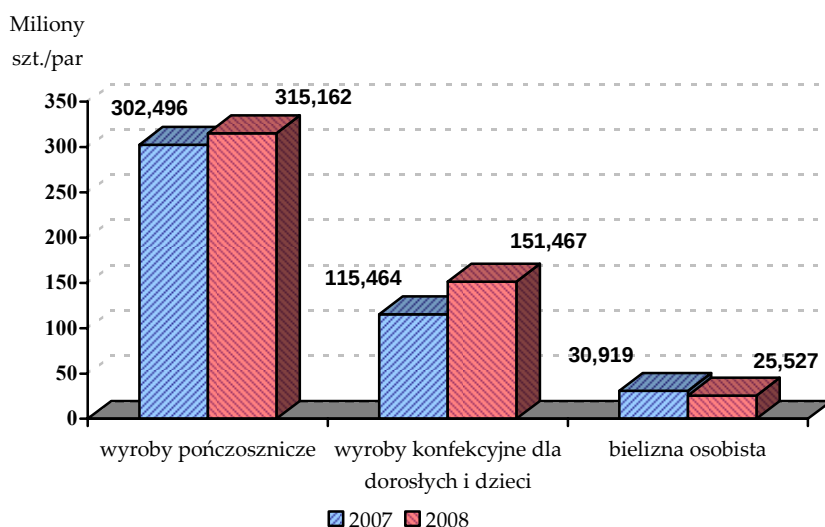
I. WSTĘP	4
1. RYNEK PRODUKTÓW WŁÓKIENNICZYCH W POLSCE	4
2. PRODUKTY WŁÓKIENNICZE – CHARAKTERYSTYKA	6
3. ZADANIA I KOMPETENCJE INSPEKCJI HANDLOWEJ W OBSZARZE KONTROLI PRODUKTÓW WŁÓKIENNICZYCH	9
4. PODSTAWA PRAWNA KONTROLI	9
5. CEL KONTROLI	9
6. ZAKRES PRZEDMIOTOWY KONTROLI	9
7. ZAKRES PODMIOTOWY KONTROLI	12
II. SZCZEGÓŁOWE USTALENIA KONTROLI.....	13
1. BEZPIECZEŃSTWO	14
1.1. Wyroby konfekcyjne dla dorosłych.....	22
1.2. Bielizna osobista	23
1.3. Wyroby pończosznice.....	24
1.4. Wyroby metrażowe.....	25
1.5. Wyroby konfekcyjne dla dzieci.....	25
1.6. Apaszki i szale	27
2. JAKOŚĆ	27
2.1. Wyroby konfekcyjne dla dorosłych.....	31
2.2. Bielizna osobista	34
2.3. Wyroby pończosznice.....	35
2.4. Wyroby metrażowe.....	38
2.5. Wyroby konfekcyjne dla dzieci	39
3. OZNAKOWANIE	41
3.1. Wyroby konfekcyjne dla dorosłych	44
3.2. Bielizna osobista.....	46
3.3. Wyroby pończosznice	47
3.4. Wyroby metrażowe.....	48
3.5. Wyroby konfekcyjne dla dzieci.....	50
3.6. Apaszki i szale	51
4. POZOSTAŁE USTALENIA KONTROLI	52
4.1. Legalność prowadzonej działalności.....	52
4.2. Rzetelność oznakowania wyrobów ceną.....	52
III. PODSUMOWANIE	54
1. DZIAŁANIA WOJEWÓDZKICH INSPEKTORÓW INSPEKCJI HANDLOWEJ I PREZESA UOKiK W ODNIESIENIU DO STWIERDZONYCH NIEPRAWIDŁOŚCI.....	54
2. MIĘDZYNARODOWY SYSTEM POWIADAMIANIA O PRODUKTACH NIEBEZPIECZNYCH RAPEX.....	56
3. WNIOSKI.....	57
IV. PRAKTYCZNE WSKAZÓWKI DLA KONSUMENTÓW	61

I. WSTĘP

1. Rynek produktów włókienniczych w Polsce

Na polskim rynku oferowany jest bardzo szeroki asortyment produktów włókienniczych zarówno wytwarzanych w kraju, jak i pochodzących z importu oraz obrotu wewnątrznijnego. Konsumenci mają ogromny wybór produktów w zależności od ceny, fasonu, właściwości wyrobów czy materiałów, z jakich zostały wykonane. Na poniższym wykresie przedstawiono wielkość produkcji sprzedanej wybranych grup produktów włókienniczych w Polsce w latach 2007–2008.

Wykres 1. Wielkość produkcji sprzedanej wybranych produktów włókienniczych w Polsce w latach 2007–2008¹

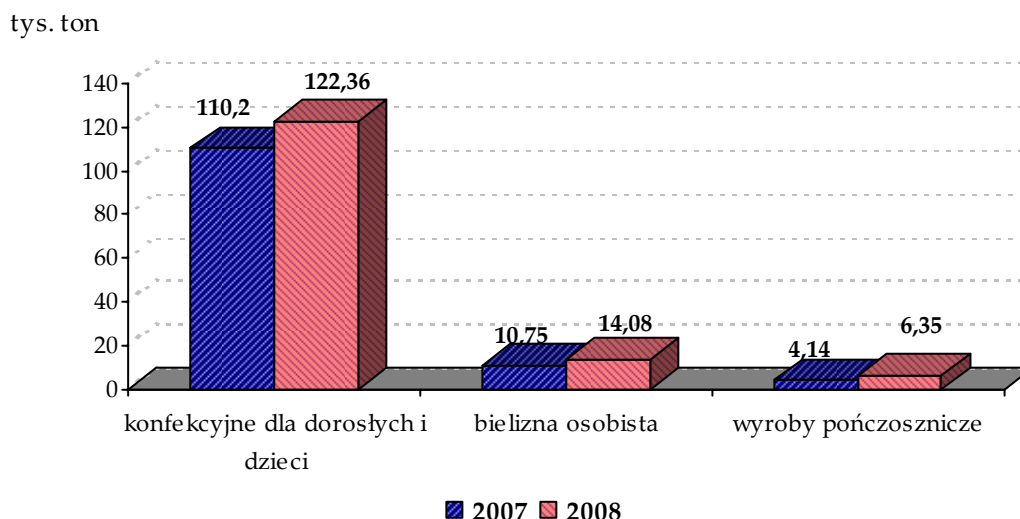

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez Główny Urząd Statystyczny

W przypadku wyrobów importowanych – w latach 2007–2008, najwięcej sprowadzono produktów konfekcyjnych dla dorosłych i dzieci, znacznie mniej bielizny osobistej oraz wyrobów pocztosznich.

¹ W związku z różną klasyfikacją poszczególnych typów produktów włókienniczych w Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług (PKWiU), Scalonej Nomenklaturze Towarowej Handlu Zagranicznego (CN) oraz Polskiej Normie, dane dotyczące produkcji oraz importu zostały podzielone na grupy zgodnie z zakresem przedmiotowym kontroli przeprowadzonych przez Inspekcję Handlową.

Wykres 2. Zestawienie importu (w tym obrót wewnątrznijny) produktów włókienniczych w latach 2007–2008²

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez Główny Urząd Statystyczny

Najwięcej importowano z takich państw jak: Chiny, Wietnam, Turcja, Bangladesz, Tajlandia, Indonezja, Pakistan, Kambodża. W przypadku państw należących do Unii Europejskiej najwięcej wyrobów trafiało do Polski z Niemiec, Francji, Danii oraz Włoch.

Biorąc po uwagę liczbę oferowanych na rynku produktów włókienniczych, ich masowość i powszechny dostęp niezbędny jest stały monitoring tego sektora rynku przez Prezesa UOKiK i Inspekcję Handlową, poprzez przeprowadzanie okresowych ogólnokrajowych kontroli wyrobów pochodzących zarówno z importu, obrotu wewnątrznijnego, jak i produkcji krajowej. Celem kontroli jest dokonanie oceny bezpieczeństwa, jakości oraz prawidłowości oznakowania produktów włókienniczych.

Produkty włókiennicze, oferowane konsumentom, muszą spełniać wymagania ustawy z 12 grudnia 2003 roku *o ogólnym bezpieczeństwie produktów* (Dz.U. nr 229, poz. 2275, z późn. zm.). Oznacza to, że w przypadku korzystania z nich w sposób zgodny z przeznaczeniem, nie powinny stwarzać zagrożeń dla zdrowia i życia użytkownika. Szczegółowe uregulowania dotyczące produktów włókienniczych zawarto w akcie wykonawczym do tej ustawy – rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 6 kwietnia 2004 roku *w sprawie bezpieczeństwa i znakowania produktów włókienniczych* (Dz.U. Nr 81, poz. 743 z późn. zm.), zwanym dalej „rozporządzeniem Rady Ministrów”. Rozporządzenie to stanowi transpozycję dyrektyw Komisji, to jest:

- dyrektywy Komisji 96/74/WE z dnia 16 grudnia 1996 r. *w sprawie nazewnictwa produktów włókienniczych* (Dz. Urz. WE L 032 z dnia 3 lutego 1997 r.),

² W związku z różną klasyfikacją poszczególnych typów produktów włókienniczych w Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług (PKWiU), Scalonej Nomenklaturze Towarowej Handlu Zagranicznego (CN) oraz Polskiej Normie, dane dotyczące produkcji oraz importu zostały podzielone na grupy zgodnie z zakresem przedmiotowym kontroli przeprowadzonych przez Inspekcję Handlową.

- dyrektywy Komisji 97/37/WE z dnia 19 czerwca 1997 r. *w sprawie dostosowania do postępu technicznego załączników nr 1 i nr 2 do dyrektywy 96/74* (Dz. Urz. WE L 169 z dnia 27 czerwca 1997 r.),
- dyrektywy Komisji 96/73 z dnia 16 grudnia 1996 r. *w sprawie szczegółowych metod ilościowej analizy dwuskładnikowych mieszanek włókien tekstylnych* (Dz. Urz. WE L 032 z dnia 3 lutego 1997 r.),
- dyrektywy Komisji 73/44 z dnia 26 lutego 1973 r. *w sprawie metod ilościowej analizy trójskładnikowych mieszanek włókien tekstylnych* (Dz. Urz. WE L 083 z dnia 30 marca 1973 r.).

Zgodnie z ww. rozporządzeniem, produktem włókienniczym jest surowiec, półprodukt na każdym etapie przetworzenia lub produkt składający się z włókien tekstylnych, niezależnie od sposobu ich mieszania i łączenia. Przepisom rozporządzenia podlegają również produkty, których co najmniej 80 proc. masy stanowią składniki włókiennicze, np. pokrycia mebli, parasoli, pokryć podłogowych, materaców, ręczników.

Rozporządzenie określa także obowiązki przedsiębiorców w zakresie informowania konsumentów o składzie surowcowym oraz sposobie konserwacji produktu włókienniczego.

Należy zaznaczyć, że w obowiązującym stanie prawnym nie istnieją żadne przepisy nakładające na przedsiębiorców obowiązek deklarowania jakości produktów włókienniczych ani nakładające obowiązek spełniania przez produkty włókiennicze określonych wymagań jakościowych. Przedsiębiorcy mogą dobrowolnie podawać informacje na temat właściwości produkowanych przez nich produktów w powyższym zakresie.

2. Produkty włókiennicze – charakterystyka

Podstawowym elementem składowym produktów włókienniczych są włókna. Rozwój przemysłu włókienniczego oraz chemii pozwolił na stworzenie różnych włókien sztucznych oraz syntetycznych. Z włókien tych zaczęto wyrabiać tkaniny oraz łączyć je z włóknami pochodzenia naturalnego. Ze względu na pochodzenie wszystkie włókna przerabiane w przemyśle dzieli się na dwie grupy:

- naturalne,
- chemiczne: sztuczne i syntetyczne.

Włókna naturalne są to włókna, które w stanie chemicznym i fizycznie wykończonym znajdują się w przyrodzie. Otrzymuje się je z roślin, zwierząt lub minerałów. Do tych włókien zaliczamy: bawełnę, wełnę, sierść, włosie, len, jedwab naturalny, konopie, ramie, jutę, sizal, manilę, abakę, azbest.

Włókna sztuczne wytwarzane są z polimerów naturalnych (surowiec naturalny stanowi bazę), występujących w przyrodzie. Najważniejszym tworzywem do produkcji włókien sztucznych jest celuloza pod postacią krótkowłóknistej bawełny lub masy włóknistej otrzymywanej z drewna (świerk, sosna, buk, osika) lub innych materiałów roślinnych (słoma zbożowa, bambus, orzeszki ziemne, banan manilski, soja, kukurydza). Do włókien sztucznych zaliczamy: wiskozę, włókna miedziowe, włókna octanowe, włókna białkowe, włókna szklane.

Kolejnym włóknem chemicznym jest włókno syntetyczne wytwarzane ze związków, które nie występują w przyrodzie (syntetycznych polimerów włóknotwórczych) drogą reakcji chemicznych. Włóknem syntetycznym jest: poliamid, poliester, akryl, polipropylen, elastodien, elastan, polichlorowinyl, poliuretan.

Większość materiałów odzieżowych wyrabia się z nitek i w zależności od systemu ich splatania, rozróżnia się dwa podstawowe rodzaje tych wyrobów: tkaniny i dzianiny.

Tkanina – płaski wyrób włókienniczy powstający w wyniku przeplatania ze sobą (według założonego splotu) wzajemnie prostopadłych układów nitek osnowy i wątku.

Tkaniny można podzielić, biorąc pod uwagę różne kryteria:

- przeznaczenie użytkowe – w zależności od zastosowanego surowca:
 - tkaniny lniane, bawełniane i konopne – pościelowe, bieliźniane, odzieżowe, stołowe (obrusowe), dekoracyjne, specjalne (techniczne),
 - jutowe – worki,
 - tkaniny wełniane i wełnopodobne – ubraniowe, płaszczowe, sukienkowe, kostiumowe, mundurowe, koce, szale, chustki,
 - tkaniny jedwabne – pościelowe, bieliźniane, odzieżowe, stołowe (obrusowe), dekoracyjne, szale, chustki;
- kolorystykę – w zakresie zastosowanej kolorystyki:
 - jednobarwne – osnowa i wątek występują w tym samym kolorze,
 - barwnie tkane – zastosowanie różnych kolorów w osnowie i wątku pozwala na uzyskanie tkanin wzorzystych,
 - drukowane – na tkaniny jednobarwne (najczęściej białe lub szare) nakładane są jedno- lub wielobarwne wzory techniką sitodruku,
 - barwione – tkane jako jednobarwne są poddawane barwieniu w procesie wykańczania – tkaniny te mogą być poddawane procesowi drukowania;
- fakturę zewnętrzną – w zakresie wyglądu zewnętrznego (faktury):
 - gładkie – obie strony tkaniny są gładkie z wyraźnie widocznym splotem,
 - z okrywą włosową (runową) – najczęściej jedna strona tkaniny posiada włókienną, puszystą okrywę, zasłaniającą strukturę tkaniny. Okrywę włókienną można otrzymać w trakcie tkania, np. welury lub w procesie wykańczania, np. tkaniny drapane typu koce i flanele,
 - z okrywą pętelkową (frotte) – jedno- lub dwustronne, pokryte częściowo lub całkowicie okrywą pętelkową. Tkaniny tego typu stosowane są na ręczniki, płaszcze kąpielowe, obicia mebli, narzuty,
 - reliefowe – powierzchnia tkaniny jest wyraźnie wklęsło-wypukła, np. piki, sztruksy.

Wszystkie tkaniny, bez względu na sposób wytworzenia, muszą zostać poddane procesom wykańczania. W pierwszej kolejności z powierzchni tkaniny usuwa się luźne włókienka poprzez opalanie lub strzyżenie. Następnie tkaniny poddawane są bieleniu, praniu oraz apreturowaniu (czyli wykończeniu, którego celem jest nadanie produktom odpowiednich cech jakościowych: sztywności lub elastyczności) i barwieniu.

Dzianina – jest to płaski wyrób włókienniczy powstający przez tworzenie rzędków i kolumnienek z wzajemnie ze sobą połączonych oczek. Dzianina tworzona jest z jednej nitki (na

szydełkarkach) lub wielu osnów (na osnowarkach). W zależności od sposobu wykonania, dzianiny dzielimy na: rządkowe i kolumnienkowe. Podstawowymi ich cechami są: elastyczność, rozciągliwość we wszystkich kierunkach, miękkość, przewiewność, stosunkowo mała stabilność wymiarów.

Dzianiny mają bardzo szerokie zastosowanie w przemyśle włókienniczym. Produkuje się z nich głównie: swetry, bluzki damskie, rajstopy, pończochy, skarpety, rękawiczki, szaliki, czapki, bieliznę osobistą, podkoszulki. Ponadto z dzianin wytwarza się materiały tapicerskie, dekoracyjne i techniczne.

Terminologia związana z gotowymi wyrobami odzieżowymi została określona w nieobligatoryjnej Polskiej Normie PN-P-84518:1996 *Wyroby odzieżowe. Terminologia*. Zawarty w niej podział wyrobów oparty został na Systematycznym Wykazie Wyrobów (SWW). Zgodnie z tą normą do odzieży można zaliczyć wyrób lub zbiór wyrobów noszony przez człowieka, pełniący funkcje użytkowe i estetyczne. Asortyment odzieżowy w ww. normie został podzielony na następujące podbranże:

- okrycia – wyrób odzieżowy noszony zwykle na ubiorach, np.: płaszcz (pelisa, płaszcz przeciwdeszczowy, futro sztuczne), peleryna (poncho), kurtka;
- ubiory – wyrób odzieżowy zakładany zwykle na bieliznę, np.: spodnie, spódnica, marynarka (żakiet), ubranie (garnitur, smoking, frak, kostium damski, spodniom, garsonka, ubranie treningowe), bluza (bonżurka, wdzianko, sweter), kamizelka (bezrękawnik), bluzka, kombinezon, suknia, fartuch;
- bielizna – grupa wyrobów, która obejmuje: wyroby zakładane bezpośrednio na ciało, wyroby pościelowe i stołowe, np.: majtki (figi, reformy, slipy, majtki dziecięce), halka (półhalka), kalesony, kombinezon bieliźniany (pajacyk), koszula (dzienna, nocna), podkoszulek, kostium (baletowy, gimnastyczny, kąpielowy, plażowy, sportowy), spodenki (gimnastyczne, kąpielowe, plażowe), piżama, płaszcz kąpielowy, kaftanik niemowlęcy, koszulka niemowlęca, śpioszki (półśpioszki), śpiwór niemowlęcy;
- galanteria odzieżowa – drobne wyroby o charakterze zdobniczo-użytkowym, np.: biustonosz (stanik), gorset, pas do pończoch³, krawat, rękawiczki, szal (apaszka), śliniak, chustka do nosa;
- nakrycia głowy – wyrób okrywający głowę, np.: beret, czapka, kapelusz, chustka;
- wyroby pończosznicze – pończochy, rajstopy, rajtuzy, getry, skarpetki (podkolanówki, stopki, buciki niemowlęce);
- bielizna domowa – prześcieradło, powłoka (koperta, powłoczka, pokrowiec na materac), wsypa (wsypka), obrus (serweta, bieżnik), ręcznik, ścierka (ścierka do naczyni, ścierka do kurzu), pielucha (pieluszka), firanka konfekcjonowana (zasłona).

³ Biustonosz, gorset, pas do pończoch w potocznym i ogólnie przyjętym rozumieniu uznawane są za wyroby typu bielizna.

3. Zadania i kompetencje Inspekcji Handlowej w obszarze kontroli produktów włókienniczych

Inspekcja Handlowa jest wyspecjalizowanym organem kontroli powołanym do ochrony interesów i praw konsumentów oraz interesów gospodarczych państwa. Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 roku *o Inspekcji Handlowej* (tekst jednolity: Dz.U. z 2009 roku Nr 151, poz. 1219 z późn. zm.) do zadań Inspekcji Handlowej należy kontrola legalności i rzetelności działania przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w rozumieniu przepisów odrębnych.

Ponadto zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 1b oraz 2 ww. ustawy do zadań Inspekcji Handlowej należy kontrola produktów w rozumieniu ustawy *o ogólnym bezpieczeństwie produktów* w zakresie spełniania ogólnych wymagań dotyczących bezpieczeństwa oraz kontrola produktów znajdujących się w obrocie handlowym lub przeznaczonych do wprowadzenia do takiego obrotu w zakresie oznakowania i zafałszowań, a także kontrola usług.

4. Podstawa prawna kontroli

Podstawę prawną prowadzenia kontroli jakości, bezpieczeństwa i oznakowania produktów włókienniczych stanowią następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 15 grudnia 2000 roku *o Inspekcji Handlowej* (Dz.U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1219),
- ustawa z dnia 12 grudnia 2003 roku *o ogólnym bezpieczeństwie produktów* (Dz.U. Nr 229, poz. 2275 z późn. zm.).

5. Cel kontroli

Celem kontroli była ocena bezpieczeństwa, prawidłowości oznakowania oraz jakości różnego typu produktów włókienniczych. Ujawnione w wyniku kontroli produkty, które mogły stwarzać zagrożenie dla zdrowia i życia użytkowników, były bezzwłocznie eliminowane z rynku.

Podjęte działania kontrolne miały na celu mobilizowanie przedsiębiorców do zapewnienia pożądanego przez konsumentów poziomu bezpieczeństwa, jakości wyrobów i właściwego ich oznakowania, w tym przede wszystkim podawania prawdziwych informacji o składzie surowcowym i wymiarach, co pozwala konsumentom na podejmowanie prawidłowych decyzji przy dokonywaniu zakupów.

Ponadto w toku prowadzonych czynności kontrolnych sprawdzeniu podlegały: prawidłowość wprowadzenia na rynek produktów oraz legalność i rzetelność działania kontrolowanych przedsiębiorców.

6. Zakres przedmiotowy kontroli

Kontrole przeprowadzone przez Inspekcję Handlową stanowiły realizację Planu kontroli Inspekcji Handlowej na rok 2009, zatwierdzonego przez Prezesa UOKiK i objęły łącznie **4187 partii** wyrobów.

Kontrolą objęto importowane, a także produkowane w kraju oraz na terenie UE produkty włókiennicze wykonane z dzianin lub tkanin.

Zakres oraz typy produktów poddanych kontroli przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Zakres oraz typy produktów poddanych kontroli

Zakres kontroli	Typy produktów
bezpieczeństwo, jakość i oznakowanie produktów konfekcyjnych dla dzieci	(ubioiry) przeznaczone dla dzieci, wykonane z dzianin lub tkanin: bluzki, topy, spodnie, spódnice, śpiochy, kaftaniki, pajace itp.
bezpieczeństwo, jakość i oznakowanie bielizny osobistej dla dzieci i dorosłych	bielizna dzienna i nocna dla wszystkich grup wiekowych: piżamy, koszule nocne, figi, slipy, halki, podkoszulki, szlafroki, biustonosze, stringi, szorty, bokserki, itp.
bezpieczeństwo, jakość i oznakowanie produktów konfekcyjnych dla dorosłych	różnego rodzaju odzież damska i męska: żakiety, bluzki, topy, tuniki, spodnie, spódnice, śpiochy, kaftaniki, pajace, koszule, marynarki damskie, garnitury męskie, sukienki, swetry, kostiumy, płaszcze, kurtki, koszulki, kamizelki, podkoszulki, bluzy, itp.
bezpieczeństwo, jakość i oznakowanie produktów pończosznich	pończochy, rajstopy, rajtuzy, skarpetki, podkolanówki, stopki, przeznaczone dla wszystkich grup wiekowych
bezpieczeństwo, jakość i oznakowanie produktów metrażowych	tkaniny i dzianiny sprzedawane według jednostek miary
bezpieczeństwo i oznakowanie szali i apaszek	szale i apaszki

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez wojewódzkie inspektoraty Inspekcji Handlowej

W toku kontroli sprawdzano w szczególności:

▪ Bezpieczeństwo produktów włókienniczych

Oceny bezpieczeństwa wyrobów dokonano na podstawie wymagań określonych w § 40 rozporządzenia Rady Ministrów *w sprawie bezpieczeństwa i znakowania produktów włókienniczych* w zakresie dopuszczalnej zawartości amin, które w warunkach redukcyjnych nie mogą być odszczepiane z barwników azowych, dopuszczalnej zawartości wolnego lub uwalniającego się formaldehydu w produktach włókienniczych określonej w załączniku nr 9 do rozporządzenia, występowania niklu, oraz kadmu i ołowiu, których stosowanie jest zabronione.

Ponadto w przypadku wyrobów przeznaczonych dla małych dzieci do lat 3 sprawdzano sposób przymocowania różnego typu ozdób przytwierdzonych do konfekcji, bielizny bądź wyrobów pończosznich, a także zastosowania różnego rodzaju sznurków przy dziecięcych wyrobach tekstylnych.

▪ Jakość produktów włókienniczych

Jakość kontrolowanych wyrobów oceniano w zakresie zgodności z wymaganiami deklarowanymi przez przedsiębiorców w szczegółowej charakterystyce jakościowej towaru⁴ – w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 5 lipca 2001 roku *o cenach* (Dz.U. z 2001 roku Nr 97, poz. 1050 z późn. zm.) lub deklaracji zgodności z określoną normą lub innym dokumentem normatywnym w rozumieniu odrębnych przepisów.

W toku badań organoleptycznych przeprowadzonych podczas kontroli lub badań laboratoryjnych sprawdzano odpowiednio:

- wygląd ogólny wyrobu oraz prawidłowość jego zaklasyfikowania do deklarowanych przez producenta stopni jakości na podstawie stwierdzonych błędów,
- zgodność rzeczywistego składu surowcowego ze składem deklarowanym,
- zgodność deklarowanej wielkości (rozmiaru) wyrobu z wielkością rzeczywistą,
- zgodność wskaźników użytkowych z wymaganiami określonymi w szczegółowej charakterystyce jakościowej lub innym dokumencie.

▪ Prawidłowość oznakowania

W toku kontroli sprawdzano zgodność oznakowania z wymaganiami określonymi w:

- rozporządzeniu Rady Ministrów *w sprawie bezpieczeństwa i znakowania produktów włókienniczych*,
- ustawie z 2 lipca 2004 roku *o swobodzie działalności gospodarczej* (tekst jednolity: Dz.U. 2007 r. Nr 155 poz. 1095 z późn. zm.),
- ustawie z 7 października 1999 roku *o języku polskim* (Dz.U. Nr 90, poz. 999 z późn. zm.).

▪ Legalność prowadzonej działalności gospodarczej

Podczas badania legalności prowadzonej działalności gospodarczej sprawdzano zgodność prowadzonej działalności z zakresem określonym w Krajowym Rejestrze Sądowym albo w zaświadczeniu o treści wpisu w ewidencji działalności gospodarczej, stosownie do przepisów ustawy *o swobodzie działalności gospodarczej*.

▪ Prawidłowość oznaczenia produktów cenami

W placówkach prowadzących sprzedaż detaliczną sprawdzano rzetelność prowadzonej działalności gospodarczej w zakresie przestrzegania przepisów:

- ustawy z 5 lipca 2001 roku *o cenach*,
- rozporządzenia Ministra Finansów z 10 czerwca 2002 roku *w sprawie szczegółowych zasad uwidaczniania cen towarów i usług oraz sposobu oznaczania ceną towarów przeznaczonych do sprzedaży* (Dz.U. Nr 99, poz. 894 z późn. zm.).

⁴ Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy *o cenach* przedsiębiorca ma obowiązek określić w formie pisemnej szczegółową charakterystykę jakościową towaru. Art. 3 ust. 1 pkt 3 określa szczegółową charakterystykę towaru (usług) jako: właściwości (cechy), skład, parametry techniczne towaru (usługi) oraz jego zgodność z określoną normą lub innym dokumentem normatywnym w rozumieniu odrębnych przepisów.

7. Zakres podmiotowy kontroli

Kontrole prowadziły wszystkie inspektoraty Inspekcji Handlowej. Przedsiębiorców do kontroli typowano na podstawie jednej lub kilku niżej przedstawionych metod:

- dobór losowy spośród będących w posiadaniu wojewódzkiego inspektoratu danych o przedsiębiorcach,
- typowanie na podstawie nieprawidłowości ujawnionych w toku poprzednich kontroli,
- typowanie na podstawie skarg konsumentów.

Inspekcja Handlowa w wyniku podjętych działań skontrolowała łącznie 637 przedsiębiorców, w tym:

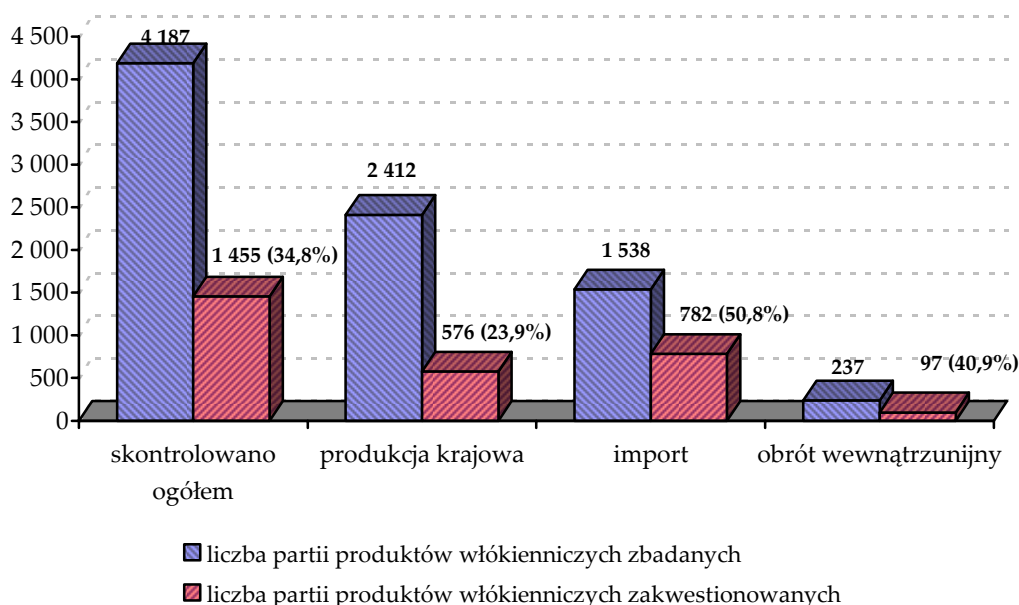
- 250 placówek detalicznych,
- 180 hurtowni,
- 171 producentów/pierwszych dystrybutorów,
- 36 importerów.

II. SZCZEGÓŁOWE USTALENIA KONTROLI

W 2009 roku sprawdzeniem objęto produkty włókiennicze pochodzące z **4 187 partii**, z czego ze względu na różnego rodzaju nieprawidłowości zakwestionowano wyroby z **1 455 partii** (co stanowi **34,8 proc.**).

Poniższy wykres przedstawia ogólne wyniki kontroli z uwzględnieniem miejsca produkcji wyrobów.

Wykres 3. Zestawienie ogólnej liczby partii produktów włókienniczych zbadanych i zakwestionowanych z uwzględnieniem miejsca produkcji wyrobów

Źródło: Opracowanie własne UOKiK na podstawie informacji przekazanych przez wojewódzkie inspektoraty Inspekcji Handlowej

Kontrolą objęto 6 grup asortymentowych wyrobów, a mianowicie:

- wyroby konfekcyjne dla dorosłych, między innymi: żakiety, bluzki damskie, tuniki damskie, koszule, marynarki damskie, garnitury męskie, spodnie, spódnice, sukienki, swetry, kostiumy, płaszcze, kurtki, T-shirt'y, golfy damskie, kamizelki, podkoszulki, bluzy,
- bieliznę osobistą, między innymi: piżamy, koszule nocne, biustonosze, figi, slipy, stringi, szorty, bokserki, halki, podkoszulki, szlafroki,
- wyroby metrażowe, w tym: tkaniny ubraniowe, koszulowe, pościelowe, płaszczone, podszewkowe, dzianinowe,
- wyroby pończosznicze, tj.: pończochy, rajstopy, rajtuzy, skarpetki, podkolanówki, stopki,
- wyroby konfekcyjne dla dzieci, wykonane z dzianin lub tkanin,
- apaszki i szale.

Należy tutaj również zaznaczyć, że w związku z różnym podziałem produktów włókienniczych zarówno w CN, PKWiU czy Polskiej Normie, powyższy podział wyrobów oraz zawarte w nich typy wyrobów został opracowany na potrzeby prowadzonych kontroli.

Tabela 2. Wyniki kontroli wyrobów włókienniczych poddanych ocenie w 2009 roku

Rodzaj produktu włókienniczego	Liczba partii zbadanych	Liczba partii zakwestionowanych	Procent partii zakwestionowanych
Wyroby konfekcyjne dla dorosłych	1270	544	42,8 proc.
Bielizna osobista	785	236	30,1 proc.
Wyroby pończosznice	948	288	30,4 proc.
Wyroby metrażowe	465	158	34 proc.
Wyroby konfekcyjne dla dzieci	661	192	29 proc.
Szale i apaszki ⁵	58	37	63,8 proc.
Razem	4187	1455	34,8 proc.

Źródło: Opracowanie własne UOKiK na podstawie informacji przekazanych przez wojewódzkie inspektoraty Inspekcji Handlowej

Przedstawione powyżej wyniki kontroli wskazują, że 34,8 proc. skontrolowanych partii produktów włókienniczych wykazało różnego rodzaju nieprawidłowości, co z kolei dało podstawę do zakwestionowania:

- 33,8 proc. (1359 partii) w zakresie oznakowania,
- 32,9 proc. (122 partii) w zakresie zgodności rzeczywistego składu surowcowego z deklarowanym,
- 6,2 proc. (132 partie) w zakresie jakości,
- 1,7 proc. (34 partie) ze względu na niespełnianie wymagań bezpieczeństwa.

Należy zaznaczyć, że niektóre partie kwestionowane były z kilku powodów.

Na potrzeby niniejszego raportu szczegółowe ustalenia kontroli przedstawiono w rozbiciu na poszczególne grupy asortymentowe, w poszczególnych obszarach kontroli.

1. Bezpieczeństwo

Kontrole z zakresu bezpieczeństwa produktów włókienniczych przeprowadzono łącznie w 336 podmiotach, tj.:

- w 129 placówkach sprzedaży detalicznej,

⁵ Kontrola była prowadzona tylko w zakresie bezpieczeństwa i oznakowania wyrobów.

- w 94 hurtowniach,
- u 89 producentów,
- u 21 importerów,
- u 3 pierwszych dystrybutorów.

Sprawdzeniu podano ogółem 2 039 partii produktów, w tym:

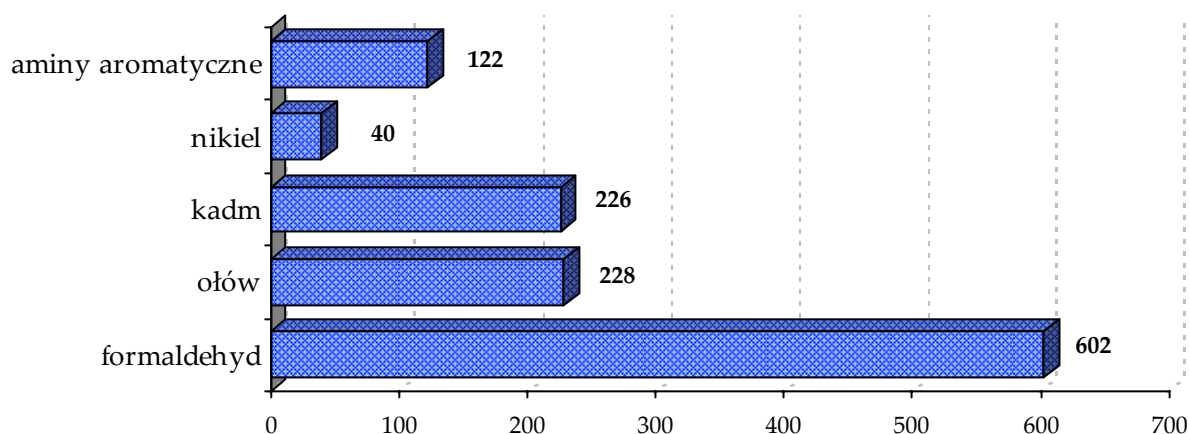
- 1 077 produkcji krajowej,
- 842 z importu,
- 120 pochodzące z rynku wewnątrzwspólnotowego.

Do badań laboratoryjnych przekazano 737 próbek produktów spośród:

- 407 partii pochodzenia krajowego,
- 304 partii importowanych,
- 26 partii pochodzących z rynku wewnątrzunijnego.

Zostały one przebadane laboratoryjnie w zakresie zawartości dopuszczalnego poziomu wolnego lub uwalniającego się formaldehydu, dopuszczalnej zawartości amin aromatycznych, które w warunkach redukcyjnych mogą być odszczepiane z barwników azowych oraz na obecność zabronionych przepisami pierwiastków chemicznych: ołowiu, kadmu i niklu. Należy zaznaczyć, że w przypadku części próbek sprawdzano więcej niż jeden parametr.

Wykres 4. Liczba próbek produktów włókienniczych zbadanych laboratoryjnie pod kątem bezpieczeństwa

Źródło: Opracowanie własne UOKiK na podstawie informacji przekazanych przez wojewódzkie inspektoraty Inspekcji Handlowej

Wskutek znacznej liczby notyfikacji w systemie RAPEX⁶, dotyczących wykrywania amin, które mogą odszczepiać się w warunkach redukcyjnych z barwników azowych w szalach i apaszkach, Prezes UOKiK podjął decyzję o dodatkowej kontroli tego asortymentu. Kontrolę przeprowadziły dwa wojewódzkie inspektoraty Inspekcji Handlowej – w Bydgoszczy i Łodzi.

Zgodnie z §40 rozporządzenia Rady Ministrów, wytwarzanie produktów włókienniczych powinno zapewniać zachowanie przez produkt składu związków chemicznych i dopuszczalnego poziomu ich emisji, bezpiecznego dla konsumentów. Bezpieczeństwo produktów włókienniczych ocenia się w szczególności z uwzględnieniem warunków technicznych takich jak:

- dopuszczalna zawartość amin, które w warunkach redukcyjnych nie mogą być odszczepiane z barwników azowych;
- dopuszczalne zawartości wolnego lub uwalniającego się formaldehydu w produktach włókienniczych;
- wykaz substancji i preparatów, których stosowanie jest zabronione: niklu, kadmu i ołowiu.

Producent, który wprowadził na rynek produkt włókienniczy jest obowiązany do posiadania dokumentów potwierdzających spełnienie przez ten produkt wymagań bezpieczeństwa. Dokumentami takimi mogą być w szczególności deklaracje własne, deklaracje dostawców produktu, wyniki badań lub certyfikaty.

Produkt włókienniczy nie spełnia wymagań bezpieczeństwa, jeżeli nie zostały spełnione wymagania w zakresie związków chemicznych, wskazane powyżej. W związku z tym, w toku poszczególnych kontroli inspektorzy część wyrobów przekazali do badań do Specjalistycznego Laboratorium Produktów Włókienniczych i Analizy Instrumentalnej UOKiK w Łodzi (szczegółowy opis wykonanych badań zawarto w załączniku do niniejszego Raportu).

Stosowanie w wytwarzaniu produktów włókienniczych szeregu amin aromatycznych poddane jest ograniczeniom, przede wszystkim z uwagi na ich rakotwórcze działanie. Podczas kontaktu ze skórą, barwniki znajdujące się w wybarwionych tkaninach mogą pod wpływem bakterii obecnych na skórze ulegać biodegradacji z odszczepieniem różnych amin. Barwniki azowe stosowane są głównie do barwienia produktów zawierających włókna celulozowe naturalne i sztuczne (bawełniane, lniane, wiskozowe) i mieszanki poliestrowo-bawełniane. Oczywiście nie wyklucza się stosowania barwników azowych do barwienia włókien syntetycznych (poliestrowych, poliamidowych).

Zgodnie z załącznikiem nr 8 do rozporządzenia Rady Ministrów, dopuszczalna zawartość amin, które w warunkach redukcyjnych nie mogą być odszczepiane z barwników azowych wynosi 30 mg/kg w produkcie końcowym. Wymienione we wskazanym załączniku aminy aromatyczne nie mogą uwalniać się z produktów włókienniczych, które mogą potencjalnie

⁶ RAPEX – system szybkiej wymiany informacji między państwami członkowskimi UE i Komisją Europejską. Więcej informacji na stronie <http://ec.europa.eu/consumers/dyna/rapex>.

pozostawać w bezpośrednim i przedłużonym kontakcie ze skórą człowieka lub mogą być umieszczone w ustach, tzn. takich jak:

- odzież, bielizna osobista, pościel, ręczniki, peruki, kapelusze, pieluszki i inne artykuły sanitarne,
- obuwie, rękawice, paski do zegarków, torebki, portmonetki, portfele, aktówki, pokrycia meblowe,
- zabawki włókiennicze i zawierające dodatki włókiennicze,
- produkty włókiennicze przeznaczone na artykuły dla niemowląt,
- dywany i wykładziny.

Obecność **formaldehydu** związana jest z rodzajem wykończenia tkanin i dzianin, jak również z utrwalaniem barwników na włóknie. Największe prawdopodobieństwo występowania formaldehydu dotyczy tekstyliów z włókien celulozowych (bawełnianych, bawełnopodobnych i innych) wykańczanych żywicami termoreaktywnymi. Ten sposób wykończenia stosowany jest dla poprawienia cech użytkowych tkanin bawełnianych lub wykonanych ze sztucznych włókien celulozowych np. w wykończeniach przeciwniotliwych i przeciwkurczliwych, czy też w celu utrwalenia barwnika.

Wykończenie apreturą nadaje tkaninom nowe cechy, a przez to podnosi ich wartości użytkowe. Zastosowanie w apreturze żywic syntetycznych powoduje, że wykończenie to jest trwałe, czyli odporne na pranie w wodzie. Ponieważ tkaniny z włókien celulozowych bardzo łatwo się gniotą, stosuje się wykończenia przeciwniotliwe i niemnące wykorzystując żywice termoreaktywne. Żywice te, rozpuszczalne w wodzie, przenikają do włókna i w podwyższonej temperaturze ulegają reakcji, tworząc nierozpuszczalne polimery wypełniające przestrzenie między łańcuchami celulozy. Wykończenie niemnące daje odporność na gniecenie w stanie mokrym, czyniąc prasowanie niemal zbędnym. Ten rodzaj wykończenia stosowany jest do tkanin z włókien celulozowych lub tkanin poliestrowo-celulozowych.

Dzięki zastosowaniu formaldehydu uzyskuje się w wyrobach nie tylko odporność na gniecenie i wodoodporność, ale również trudnopalność i odporność na zabrudzenia.

Mimo swych zalet zwiększających walory użytkowania ubrań formaldehyd jest związkiem działającym uczulająco na skórę. Ponieważ jest bardzo dobrze rozpuszczalny w wodzie, jest wchłaniany głównie w miejscu kontaktu. Na jego drażniące działanie w największym stopniu są narażone błony śluzowe oczu i górnych dróg oddechowych.

Najistotniejsze skutki zdrowotne szkodliwego działania formaldehydu na organizm to:

- bezpośrednia, odruchowa reakcja dróg oddechowych na drażniące działanie związku,
- zapalne i odczynowe reakcje nabłonka dróg oddechowych w wyniku narażenia trwającego przez dłuższy okres w odpowiednio dużych stężeniach,

- kontaktowe dermatozy i egzemy skóry dłoni, rąk, twarzy (również powiek) i szyi, mogące pojawiać się po kilku dniach lub dopiero po kilkunastu latach ekspozycji; niekiedy alergiczne odczyny powstają natychmiastowo, jako swędzące pokrzywyki,
- działanie rakotwórcze.

Zgodnie z załącznikiem nr 11 do rozporządzenia Rady Ministrów zabronione jest stosowanie w produktach włókienniczych niklu, ołowiu i kadmu. **Nikiel** jest składnikiem lub zanieczyszczeniem wielu stopów. Znajduje on zastosowanie w wyrobie galanterii, przedmiotów ozdobnych i sztuców, a także guzików, ozdób i elementów produktów włókienniczych. Nikiel występuje głównie w metalowych akcesoriach i dodatkach do konfekcji, takich jak: napy, guziki, zamki błyskawiczne, nity czy metalowe znaczki, a także sztucznej biżuterii, sprzączkach pasków, haftkach staników, zegarkach noszonych na rękę, czy zamkach błyskawicznych.

Metal ten wykazuje działanie rakotwórcze. Nadmiar niklu wpływa też niekorzystnie na proporcje innych pierwiastków w organizmie ludzkim. Najpoważniejszym zagrożeniem jest ryzyko uczulenia na nikiel, który jest najważniejszym alergenem kontaktowym.⁷

Ołów jest metalem bardzo miękkim, niebieskawobiałym. Działanie toksyczne wykazuje ołów metaliczny, jak i jego związki. Dawki duże mogą spowodować ostre zatrucia, a nawet doprowadzić do śmierci. Mniejsze nie wywołują widocznych objawów chorobowych, lecz prowadzą do zaburzeń w rozwoju umysłowym i psychoruchowym, zwłaszcza dzieci. Klasycznym przykładem oddziaływania przewlekłego na układ nerwowy jest encefalopatia ołowicza (trwałe uszkodzenie mózgu), której objawami są: niepokój, nadpobudliwość, zaburzenia w koncentracji uwagi, bóle głowy, stany otępienia, osłabiona zdolność do uczenia się.

Ołów i jego związki mogą występować jako składniki pigmentów, stosowanych m. in. do drukowania dzianin, tkanin bawełnianych, wiskozowych oraz syntetycznych (najczęściej białych, żółtych, czerwonych, zielonych i brązowych). Może być również składnikiem tworzyw sztucznych, dlatego ołów występuje w nadrukach lub aplikacjach z tworzywa sztucznego, umieszczanych na produktach włókienniczych. Kolorystyka takich aplikacji może być różna – zarówno biała, jak i kolorowa (granatowa, zielona, żółta, czerwona i inna).

Kadm jest miękkim niebieskawobiałym toksycznym metalem. Kadm i jego związki mogą występować jako składniki pigmentów, stosowanych m. in. do drukowania dzianin, tkanin bawełnianych, wiskozowych oraz syntetycznych. Może być również składnikiem tworzyw sztucznych.

Kadm najczęściej można spotkać w produktach włókienniczych bawełnianych, wiskozowych i syntetycznych w kolorach czerwonym, pomarańczowym, żółtym lub

⁷ Aż 50 do 60 milionów Europejczyków jest uczulonych na ten metal. Uczulenie na nikiel stwierdza się u 17 proc. dorosłych i 8 proc. dzieci. Kobiety uczulają się 4 razy częściej niż mężczyźni. Klinicznie alergię na nikiel może objawiać się jako alergiczne kontaktowe zapalenie skóry, zapalenie spojówek, zapalenie śluzówki nosa, astma oraz alergię ogólnoustrojową. Najbardziej powszechnym objawem alergii kontaktowej na nikiel jest alergiczne kontaktowe zapalenie skóry. Typową dolegliwością jest swędząca wysypka skórna w miejscach narażonych na długotrwały kontakt z metalem.

posiadających nadruk (szczególnie czerwony, pomarańczowy czy żółty lub posiadający elementy w tych kolorach).⁸

Ponadto w przypadku produktów przeznaczonych dla dzieci w trakcie badań organoleptycznych zwracano uwagę na niewielkie elementy, które mogą być przyczyną zadławienia, podduszenia lub uduszenia dziecka. Sprawdzano zatem zastosowanie różnego rodzaju sznurków funkcyjnych oraz ozdobnych przy odzieży, szczególnie przy kapturach i elementach ubioru znajdujących się w obszarze głowy i szyi, a przy wyrobach dla małych dzieci do lat 3 kontrolowano także sposób przymocowania elementów ozdobnych.

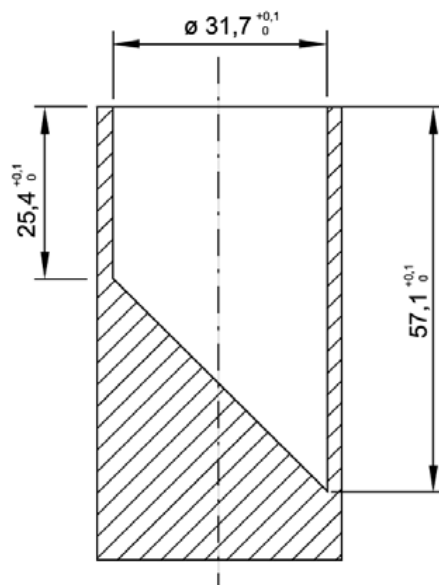
Istotnym jest, aby ozdoby takie jak: pompony, naszywki, koraliki, gwiazdki, były umocowane (przyszyte lub doklejone) w sposób trwały do produktu włókienniczego, aby zapobiec ich odpadnięciu, czy oderwaniu poprzez pociągnięcie ręką bądź zahaczenie o jakikolwiek przedmiot. Niewłaściwe zamocowanie może skutkować tym, że element ozdobny dostanie się do ust dziecka i zostanie przez nie połknięty, w konsekwencji będąc przyczyną zadławienia lub w ekstremalnej sytuacji uduszenia. Nie każda ozdoba, która uległa odczepieniu od materiału stanowi jednak zagrożenie dla zdrowia i życia dziecka. Przydatnym przyrządem dla inspektorów IH, ułatwiającym dokonanie oceny, czy rozmiary elementów ozdobnych umożliwiają ich połknięcie przez dziecko jest tzw. cylinder do badania małych części zabawek.

⁸ Zatrucie ostre kadmem występuje bardzo rzadko. Jego objawy są podobne do gorączki metalowej: krótki oddech, ogólne osłabienie i gorączka, niewydolność oddechowa z szokiem bądź zgon, obrzęk płuc lub zapalenie płuc. Kadm jest natomiast pierwiastkiem podlegającym stałej akumulacji w organizmie ludzkim i dlatego nawet w środowisku o słabym stężeniu zachodzą po pewnym okresie chroniczne schorzenia. Rozpoznano już różne skutki zatruc przewlekłych:

- uszkodzenie nerek (białka mikroglobulinowe w moczu),
- uszkodzenie wątroby,
- uszkodzenie jelit,
- niedokrwistość,
- chorobę nadciśnieniową,
- zmiany w układzie krążenia,
- odwapnienia kości,
- powikłania ciąży,
- zaburzenie funkcji rozrodczych.

Kadm działa rakotwórczo, teratogennie, embriotoksycznie. Niezależnie od drogi wchłaniania, głównym miejscem magazynowania metalu są wątroba i nerki, a także trzustka, jelita i gruczoły. Stężenie kadmu w łożysku kobiet ciężarnych jest wielokrotnie większe niż we krwi matki i płodu, czego efektem są nieprawidłowości w rozwoju psychofizycznym potomstwa. Wady wrodzone występują najczęściej w obrębie głowy i kończyn (wodogłowie, przepuklina mózgowa, brak niektórych kości lub narządów).

Rysunek 1. Cylinder do badania małych części (w mm)

Źródło: pkt 8.2. 15 normy EN 71-1:2005+A8:2009

Ozdobę uznaje się za stwarzającą ryzyko połknięcia w przypadku stwierdzenia, że mieści się ona całkowicie (w żaden sposób nie ściśnięta) wewnątrz cylindra, tj. nie wystaje poza jego górną część.

Wymagania w zakresie stosowania różnego rodzaju sznurków, takich jak troczki, wstążki, ramiączka czy paski, w tym elementów ozdobnych (np. kokard, sznurów dekoracyjnych) przy produktach włókienniczych dla dzieci określa nieobligatoryjna norma PN-EN 14682:2009 *Bezpieczeństwo odzieży dziecięcej - Sznury i sznurki ściągające w odzieży dziecięcej - Specyfikacja*. Norma szczegółowo reguluje, w jakich częściach ubioru dziecięcego można stosować elementy ściągające oraz jakie maksymalne długości, zabezpieczenia itp. powinny one posiadać, aby zminimalizować zagrożenia związane z zaczepieniem sznurkami o wystające części lub ich zablokowania pomiędzy różnymi elementami.

Ze statystyk wypadków konsumenckich wynika, że poważne wypadki związane ze sznurami i sznurkami ściągającymi w przypadku małych dzieci są najczęściej skutkiem zaciągnięcia się sznura kaptura o elementy wyposażenia placów zabaw. W przypadku starszych dzieci do takich nieszczęśliwych wypadków dochodzi wskutek zaciągnięcia się sznurka w pasie lub dolnej krawędzi ubioru, wskutek zaczepienia o element poruszającego się obiektu, np. drzwi autobusu. Sznurki przy kapturze czy stojce mogą też być przyczyną obrażeń twarzy.

Wymagania dotyczące zastosowania sznurów są zróżnicowane w zależności od tego, dla jakiej grupy wiekowej jest przeznaczona odzież. Ubrania dla dzieci małych (do 7. roku życia i o wzroście do 134 cm) nie powinny posiadać sznurków przy kapturze i na elementach osłaniających szyję.

Zaostrzone są również wymagania dotyczące ozdób takich, jak np. kokardy – nie powinny one posiadać wolnych końców dłuższych niż 75 mm. W ubraniach dla dzieci starszych stosowanie sznurów w ubraniach do okrycia głowy i szyi jest dozwolone, jednakże nie

powinny mieć one swobodnych końców, a sznury funkcyjne i patki regulujące nie powinny być dłuższe niż 75 mm.

W przypadku sznurów zastosowanych w obszarze pasa, sznury (łącznie z ozdobami) i patki regulujące w okolicy talii mogą mieć maksymalną długość 140 mm, jeśli ubiór jest całkowicie rozpięty i rozłożony, a 280 mm, jeśli jest zapięty i dostosowany do wielkości. Wolne końce różnego rodzaju elementów ściągających, jak sznurki, paski czy szarfy nie powinny posiadać trójwymiarowych ozdób ani supłów i powinny być zabezpieczone przed strzępieniem.

W przypadku sznurów (łącznie z przetyczkami) stosowanych w dolnych krawędziach ubrań poniżej krocza, nie powinny one zwisać poniżej dolnej krawędzi ubrania i powinny leżeć płasko na ubraniu, gdy jest ono zapięte.

W przypadku ubrań takich jak płaszcze, spodnie czy spódnice do kostek, sznurki umieszczone przy dolnej krawędzi powinny znajdować się od wewnątrz ubioru.

Co do zasady, nie powinno być sznurków umieszczonych w tylnej części ubioru. Dozwolone są tylko paski i szarfy przeznaczone do wiązania z tyłu wtedy, gdy długość części zwisających, nie związanych mierzona od punktu wiązania nie będzie większa niż 360 mm i nie będą zwisać poniżej krawędzi ubioru.

Sznurki są dozwolone przy krótkich rękawach, o ile rękaw kończy się powyżej łokcia, a maksymalna długość wystających końców w leżącym rękawie wynosi 75 mm.

Natomiast w przypadku ubrań z długimi rękawami, sznury powinny znajdować się wewnątrz ubrania.

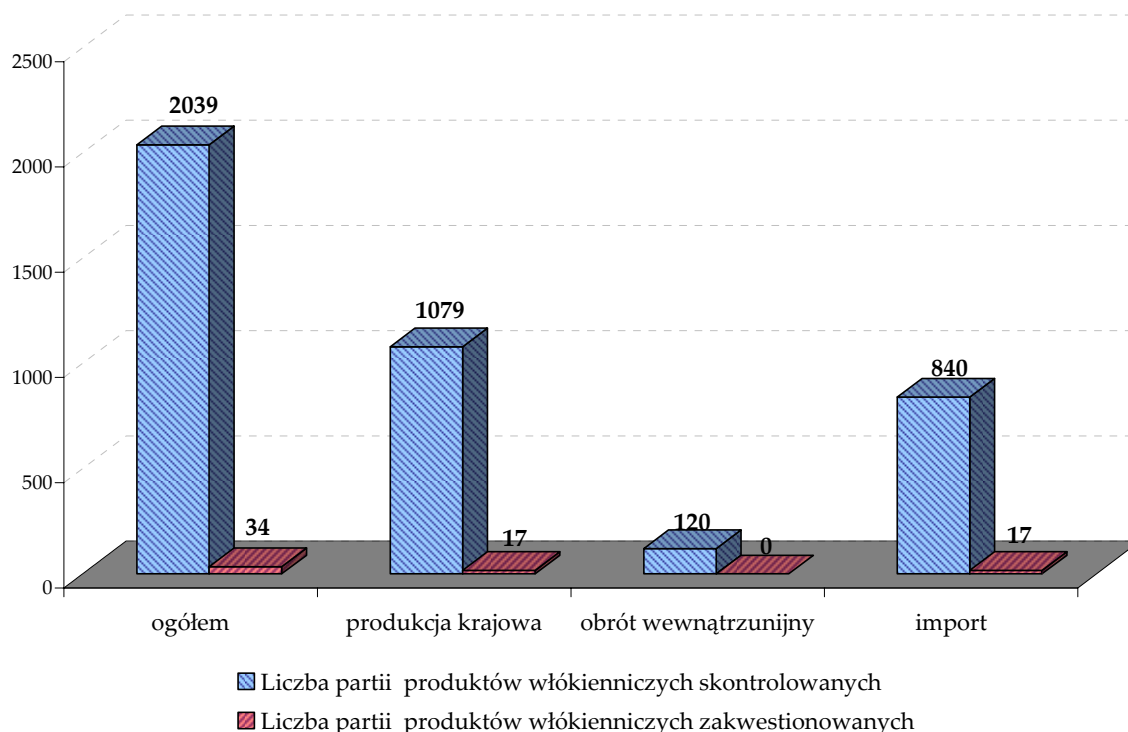
Ze względu na niespełnienie wymagań bezpieczeństwa **zakwestionowano 34 partie produktów (1,7 proc. zbadanych)**, w tym:

- 17 produkcji krajowej,
- 17 z importu.

Stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- wykrycie w wyniku badań laboratoryjnych obecności bezpośrednio w tkaninie lub w nadrukach substancji chemicznych (25 partii): przekroczonych ilości formaldehydu (4 partie), przekroczonych wartości amin aromatycznych (2 partie) oraz zabronionych pierwiastków chemicznych: ołowiu (7 partii), kadmu (1 partia) i niklu (11 partii),
- sznurki przy kapturach w konfekcji dziecięcej (7 partii),
- odpadające elementy ozdobne w produktach przeznaczonych dla dzieci (2 partie).

Wykres 5. Porównanie liczby partii produktów skontrolowanych i zakwestionowanych pod kątem bezpieczeństwa z uwzględnieniem pochodzenia

Źródło: Opracowanie własne UOKiK na podstawie informacji przekazanych przez wojewódzkie inspektoraty Inspekcji Handlowej

1.1. Wyroby konfekcyjne dla dorosłych

W ramach kontroli pod kątem bezpieczeństwa w sumie sprawdzono 670 partii produktów konfekcyjnych dla dorosłych:

- 332 z importu,
- 280 produkcji krajowej,
- 58 pochodzących z innych krajów Unii Europejskiej.

Do badań laboratoryjnym celem oceny bezpieczeństwa przekazano 255 próbek produktów:

- 128 partii z importu,
- 114 partii produkcji krajowej,
- 13 partii z obrotu wewnątrzunijnego.

Zakres badań dotyczył dopuszczalnego poziomu zawartości wolnego lub uwalniającego się formaldehydu, dopuszczalnej zawartości amin aromatycznych, które w warunkach redukcyjnych mogą odszczepiać się z barwników azotowych, obecności metali ciężkich: ołowiu, kadmu i niklu.

Na podstawie wyników badań zakwestionowano z powodu niespełnienia wymagań bezpieczeństwa 13 partii produktów (5,1 proc. partii przebadanych laboratoryjnie). W przypadku 9 próbek ujawniono zabroniony nikiel, natomiast w 3 innych wykryto ołów.

Tabela 3. Zestawienie przykładowych stwierdzonych nieprawidłowości w zakresie bezpieczeństwa

L.p.	Nazwa produktu	Kraj pochodzenia	Stwierdzona nieprawidłowość
1.	spodnie damskie "KNK" z džinsu	Turcja	wykazano uwalnianie się niklu z metalowego elementu próbki (nit) w ilości 2,10 µg/cm ² /tydzień
2.	koszulka damska „Dance”, z krótkim rękawem	Polska	stwierdzono obecność ołowiu w ilości 42920 mg/kg w nadruku żółtym oraz w ilości 44550 mg/kg w nadruku zielonym
3.	koszulka męska „Superdziadek”, z krótkim rękawem	Polska	ujawniono obecność ołowiu w ilości 24730 mg/kg w nadruku czerwonym
4.	kurtka męska „LAMPAS” MJ002 Skyway	Chiny	stwierdzono obecność ołowiu w ilości 27 mg/kg w elementach koloru granatowego i w ilości 35 mg/kg w elementach koloru beżowego
5.	spódnica SK 005	Chiny	wykazano uwalnianie się niklu z metalowych elementów w ilościach: 4,28µg/cm ² /tydzień, 1,39µg/cm ² /tydzień, 10,68 µg/cm ² /tydzień

Źródło: Opracowanie własne UOKiK na podstawie informacji przekazanych przez wojewódzkie inspektoraty Inspekcji Handlowej

W żadnej z badanych próbek nie stwierdzono występowania amin aromatycznych ani kadmu, natomiast zawartość formaldehydu nie przekraczała dopuszczalnych norm.

1.2. Bielizna osobista

Kontrolą bezpieczeństwa bielizny osobistej objęto 400 partii produktów:

- 225 produkcji krajowej,
- 173 z importu,
- 2 pochodzące z pozostałych krajów Unii Europejskiej.

Do badań laboratoryjnych inspektorzy skierowali 160 próbek produktów spośród:

- 105 partii pochodzenia krajowego,
- 54 partii pochodzących z importu,
- 1 partii z rynku wewnętrznego,

celem oceny bezpieczeństwa w zakresie dopuszczalnej zawartości wolnego lub uwalniającego się formaldehydu, dopuszczalnej zawartości amin aromatycznych, które w warunkach redukcyjnych mogą być odszczepiane z barwników azowych oraz występowania kadmu i ołowiu i niklu.

Bieliznę osobistą przeznaczoną dla dzieci w wieku do 3. roku życia poddano ponadto badaniom organoleptycznym, polegającym na sprawdzeniu sposobu mocowania elementów ozdobnych.

Zakwestionowano w wyniku badań laboratoryjnych ze względu na niespełnienie wymagań bezpieczeństwa 1 partię (0,6 proc. przebadanych w laboratorium). W przypadku piżamy młodzieżowej dziewczęcej (spodnie + bluzka), wyprodukowanej w Indiach dla polskiego przedsiębiorcy, stwierdzono w nadrukach obecność zabronionego ołowiu w ilościach: 128 mg/kg w nadruku koloru białego, 1830 mg/kg w nadruku koloru różowego, 760 mg/kg w nadruku koloru fioletowego.

W żadnej z badanych próbek nie stwierdzono występowania amin aromatycznych ani kadmu, natomiast zawartość formaldehydu nie przekraczała dopuszczalnych norm.

Nie wniesiono zastrzeżeń do bezpieczeństwa wyrobów bielizny osobistej przeznaczonej dla dzieci w zakresie sposobu przymocowania drobnych elementów ozdobnych, których odpadnięcie lub oderwanie może powodować negatywne skutki w postaci zadławienia się lub uduszenia się dziecka.

1.3. Wyroby pończosznice

Kontrola bezpieczeństwa wyrobów pończoszniczych została zrealizowana wobec 357 partii wyrobów:

- 281 produkcji krajowej,
- 38 z obrotu wewnętrznego,
- 38 z importu.

Do badań laboratoryjnych przekazano 80 próbek produktów spośród:

- 68 partii produkcji krajowej,
- 7 partii importowanych,
- 5 partii pochodzących z rynku wewnętrznego.

Produkty zostały przebadane pod kątem spełniania wymagań bezpieczeństwa dotyczących dopuszczalnego poziomu zawartości wolnego lub uwalniającego się formaldehydu, dopuszczalnej zawartości amin aromatycznych, które w warunkach redukcyjnych mogą odszczepiać się z barwników azotowych oraz na obecności ołowiu i kadmu.

Wyroby pończosznice dla dzieci do lat 3 sprawdzono ponadto organoleptycznie pod kątem trwałości zamocowania ozdób.

Wszystkie zbadane w warunkach laboratoryjnych próbki produktów uznano za bezpieczne. Kontrola nie wykazała w wyrobach obecności formaldehydu w ilościach zagrażającym

konsumentom. W przypadku 1 partii skarpet męskich EKO produkcji krajowej wykryto formaldehyd w ilości 39,42 mg/kg, tj. na dopuszczalnym poziomie, nie przekraczającym 150 mg/kg, co dało podstawy do uznania próbki za zgodną z wymaganiami bezpieczeństwa. Nie ujawniono obecności amin aromatycznych oraz metali ciężkich: ołowiu i kadmu w zbadanych wyrobach.

Zakwestionowano natomiast dwie partie skarpetek dla małych dzieci, pochodzące z importu, z uwagi na to, że elementy dekoracyjne łatwo ulegały oderwaniu, co mogło stworzyć ryzyko zadławienia lub uduszenia się dziecka. Przedsiębiorcy podjęli dobrowolne działania mające na celu wyeliminowanie zagrożeń. Jedna z zakwestionowanych partii została wycofana z obrotu i zniszczona, w drugiej odpadające motywy ozdobne zostały trwale umocowane.

1.4. Wyroby metrażowe

W ramach kontroli bezpieczeństwa wyrobów metrażowych sprawdzono 266 partii wyrobów, z czego:

- 134 z importu,
- 118 produkcji krajowej,
- 14 z rynku wewnętrznego.

W celu oceny bezpieczeństwa wyrobów metrażowych przekazano do badań laboratoryjnych 111 próbek produktów spośród:

- 57 partii produkcji krajowej,
- 50 partii z importu,
- 4 partii pochodzące z rynku wewnętrznego.

Zostały one przebadane w zakresie zawartości dopuszczalnego poziomu wolnego lub uwalniającego się formaldehydu, dopuszczalnej zawartości amin aromatycznych, które w warunkach redukcyjnych mogą być odszczepiane z barwników azotowych oraz występowania ołowiu i kadmu.

W wyniku badań laboratoryjnych zakwestionowano bezpieczeństwo 1 partii. Wykryto w tkaninie ubraniowej – sztruks 2932 Z14 w kolorze brązowym z nadrukiem, kraj pochodzenia Chiny (importera nie ustalono), obecność zabronionego przepisami ołowiu. W części tkaniny pokrytej jasnobrązowym nadrukiem zawartość ołowiu wynosiła 54 mg/kg, w części tkaniny pokrytej ciemnobrązowym nadrukiem była to ilość 71 mg/kg.

W żadnej z badanych próbek nie stwierdzono występowania amin aromatycznych ani kadmu, natomiast zawartość formaldehydu nie przekraczała dopuszczalnych norm.

1.5. Wyroby konfekcyjne dla dzieci

Kontrola bezpieczeństwa wyrobów konfekcyjnych przeznaczonych dla dzieci dotyczyła 288 partii produktów:

- 173 produkcji krajowej,
- 107 z importu,

- 8 pochodzących z rynku wewnętrznego.

W celu oceny bezpieczeństwa w zakresie zawartości wolnego lub uwalniającego się formaldehydu oraz amin aromatycznych, które mogą odszczeplać się w warunkach redukcyjnych z barwników azowych oraz obecności zabronionych metali ciężkich: kadmu i ołowiu oraz niklu, przekazano do badań laboratoryjnych 120 partii produktów, w tym:

- 63 partie produkcji krajowej,
- 54 partie z importu,
- 3 partie pochodzące z obrotu wewnętrznego.

W produktach dla dzieci poddanych badaniom organoleptycznym sprawdzano zastosowanie sznurków ściągających w odzieży.

Łącznie w wyniku badań laboratoryjnych i organoleptycznych zakwestionowano 15 partii (5,2 proc. wszystkich skontrolowanych).

W wyniku badań laboratoryjnych nieprawidłowości ujawniono w 8 partiach (6,7 proc. zbadanych laboratoryjnie) ze względu na przekroczone parametry formaldehydu oraz obecność metali ciężkich: ołowiu, niklu i kadmu.

Tabela 4. Zestawienie przykładów stwierdzonych nieprawidłowości w zakresie bezpieczeństwa

L.p.	Nazwa produktu	Kraj pochodzenia	Stwierdzona nieprawidłowość	Dopuszczalna wartość
1.	komplet dziecięcy 2-częściowy (kurtka jasny róż, spodnie ogrodniczeki ciemny róż), wielkość 86	Polska	stwierdzono obecność ołowiu w okrywie misia w ilości 95 mg/kg oraz w okrywie zasadniczej misia w ilości 40 mg/kg	zakaz stosowania
2.	koszulka z krótkim rękawem „DAISY W KRAJINIE CZARÓW I”	Polska	wykryto zawartość formaldehydu w części wyrobu pokrytej nadrukiem w ilości 52 mg/kg	20 mg/kg
3.	komplet dziecięcy – niemowlęcy s. 8405	Tajlandia	stwierdzono zawartość formaldehydu: a. komplet niemowlęcy: (bluzka + spodnie) 68,81 mg/kg; b. bluzka: (cały wyrób) 58,92 mg/kg; c. elementy kroju bluzki: - dzianina biała drukowana 93,94 mg/kg; - dzianina żółta 61,23 mg/kg; - dzianina biała (rękawki) 31,32 mg/kg; d. spodnie: (cały wyrób) 74,05 mg/kg; e. elementy kroju spodni: - tkanina w kratę 74,82 mg/kg; - dzianina biała (podszewka) 69,22 mg/kg; - dzianina beżowa (lampasy i kieszeń) 44,80 mg/kg;	20 mg/kg

4.	spódnica dziewczęca ER-01 kolor ciemnoróżowy	Chiny	wykazano obecność niklu w metalowych nitach w ilościach: 1,08 µg/cm ² /tydzień oraz 1,83 µg/cm ² /tydzień	zakaz stosowania
5.	kombinezon przeciwdeszczowy UNITACH, nr art. Real 434329	nie ustalono kraj pochodzenia	ujawniono obecność kadmu w tkaninie czerwonej w ilości 39 mg/kg, w tkaninie pomarańczowej w ilości 37 mg/kg oraz w wielokolorowym nadruku w ilości 31 mg/kg	zakaz stosowania

Źródło: Opracowanie własne UOKiK na podstawie informacji przekazanych przez wojewódzkie inspektoraty Inspekcji Handlowej

Natomiast w siedmiu partiach kombinezonów i kurtek wyprodukowanych przez dwie rodzime firmy, stwierdzono zastosowanie sznurków przy kapturach odzieży dziecięcej, których obecność może stwarzać ryzyko podduszenia lub uduszenia dziecka w wyniku mniej lub bardziej kontrolowanego zaciśnięcia.

1.6. Apaszki i szale

Kontrola bezpieczeństwa apaszek i szali została zlecona przez Prezesa UOKiK dwóm wojewódzkim inspektoratom Inspekcji Handlowej: w Bydgoszczy i Łodzi, w związku z pojawiającymi się w systemie RAPEX zgłoszeniami dotyczącymi wykrycia w tych wyrobach niebezpiecznych amin. W związku z tym, że notyfikowane w systemie RAPEX wyroby były pochodzenia chińskiego i indyjskiego zlecono, aby kontroli poddano łącznie 58 partii produktów z importu. Kontrolą objęto 10 przedsiębiorców:

- 7 placówek detalicznych,
- 3 importerów.

Do laboratorium skierowano 11 próbek wyrobów, które poddano ocenie bezpieczeństwa w zakresie dopuszczalnej zawartości amin aromatycznych, które w warunkach redukcyjnych nie powinny być odszczepiane z barwników azowych. W wyniku tych badań zakwestionowano 2 próbki (18,2 proc. partii przebadanych w laboratorium): szal damski wrzosowy w kwiaty oraz szal damski niebiesko-zielony.

2. Jakość

Inspekcja Handlowa przeprowadziła kontrolę w zakresie jakości produktów włókienniczych u 301 podmiotów gospodarczych, tj.:

- w 121 placówkach sprzedaży detalicznej,
- w 86 hurtowniach,
- u 79 producentów/pierwszych dystrybutorów,
- u 15 importerów.

Badaniem jakości objęto ogółem wyroby z **2 129 partii**, w tym:

- 1 330 produkcji krajowej,
- 682 z importu,

– 117 w ramach obrotu wewnętrznego.

Oceniając jakość wyrobów przeprowadzono badania organoleptyczne oraz laboratoryjne, w toku których zwrócono szczególną uwagę na zgodność składu surowcowego z deklaracją producenta.

Badania organoleptyczne polegały na sprawdzeniu wyglądu ogólnego wyrobu oraz prawidłowości zaklasyfikowania go do określonej jakości na podstawie stwierdzonych błędów dzianiny/tkaniny oraz wad konfekcjonowania. Badanie to polegało na ocenie zewnętrznych cech wyrobu oraz dokonaniu sprawdzenia zgodności deklarowanego wymiaru wyrobu z rzeczywistym.

Jakość kontrolowanych wyrobów konfekcyjnych oceniano również w zakresie zgodności z wymaganiami deklarowanymi przez przedsiębiorców w będących w ich posiadaniu szczegółowych charakterystykach jakościowych towaru – (w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 3 ustawy *o cenach*) lub deklaracji zgodności z określoną normą lub innym dokumentem normatywnym w rozumieniu odrębnych przepisów.

W ramach prowadzonej kontroli, oprócz badań organoleptycznych przeprowadzono również badania laboratoryjne wyrobów z 371 partii (szczegółowy opis wykonanych badań zawarto w załączniku do niniejszego raportu). Specjalistyczne Laboratorium Produktów Włókienniczych i Analizy Instrumentalnej w Łodzi przeprowadziło badania w zakresie:

- składu surowcowego,
- wskaźników użytkowych,
- wymiarowania.

Skład surowcowy jest podstawowym parametrem charakteryzującym produkty włókiennicze, znajdujące się w obrocie handlowym. Konieczność oznakowania wynika z zapisów rozporządzenia Rady Ministrów, zgodnie z którym producent ma obowiązek podać, z jakich rodzajów włókien dany wyrób został wykonany. Informacja ta jest istotna z uwagi na stosowanie odpowiedniej konserwacji wyrobu, gdyż poszczególne rodzaje włókien mają różne właściwości w tym zakresie. Z drugiej strony, rzetelna informacja o składzie surowcowym daje konsumentowi możliwość świadomego wyboru, czy chce kupić i użytkować wyrób wytworzony z włókna naturalnego, sztucznego czy syntetycznego.

Wskaźniki użytkowe to grupa parametrów pozwalających określić stopień przydatności produktów włókienniczych do spełnienia funkcji wynikających z warunków użytkowania. Pozwalają one stwierdzić, czy po zastosowaniu odpowiedniej obróbki lub pod wpływem działania określonych warunków, właściwości wyrobu oraz jego wygląd pozostaną niezmienione.

W nieobligatoryjnej Polskiej Normie PN-P-84752:2004 *Tekstylii. Dżianiny i wyroby dziane. Wartości wskaźników odporności wybarwień*, zostały określone wskaźniki użytkowe oraz wartości dopuszczalne, które charakteryzują jego właściwości z podziałem na poszczególne asortymenty. Dla konsumentów podstawowe znaczenie mają poniższe wskaźniki użytkowe:

- zmiana wymiarów po praniu (kurczliwość),

- odporność wybarwień na pranie,
- odporność wybarwień na pot alkaliczny i kwaśny,
- odporność wybarwień na wodę,
- odporność wybarwień na tarcie suche i mokre,
- odporność wybarwień na prasowanie,
- odporność wybarwień na rozpuszczalniki organiczne,
- odporność wybarwień na wodę morską.

Zmiana wymiarów po praniu określa, czy produkt włókienniczy na skutek prania zgodnie ze sposobem konserwacji, nie zmienił swoich wymiarów. Wskaźniki odporności wybarwień określają w jakim stopniu zastosowane badawcze warunki (roztwór potu, tarcie, pranie w odpowiedniej temperaturze) wpływają na zmianę właściwości wyrobu i jego wygląd.

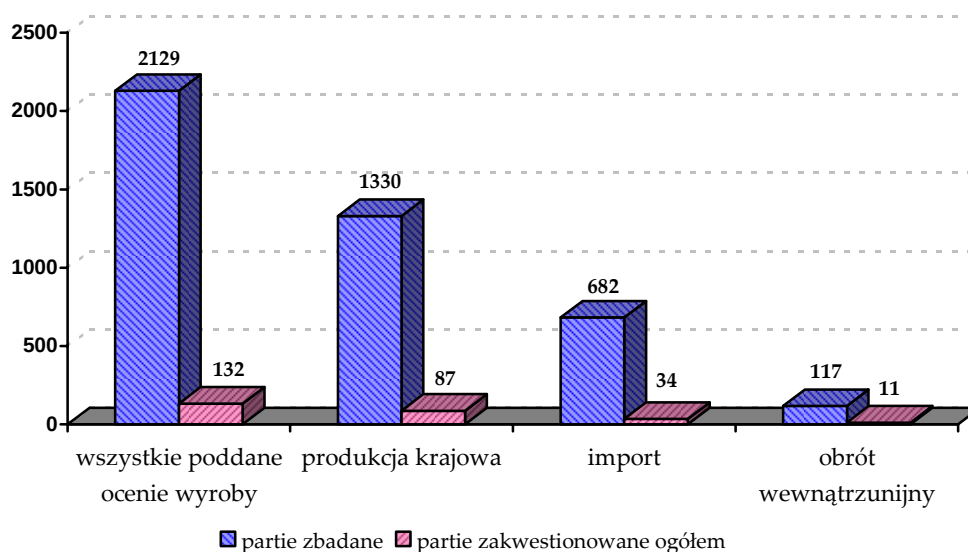
Wymiarowanie polega na dokonywaniu pomiarów pobranych do badań próbek produktów włókienniczych i sprawdzeniu czy deklarowana wielkość (rozmiar) wyrobów jest zgodna z wielkością rzeczywistą.

Inspektorzy przeprowadzili ocenę organoleptyczną produktów włókienniczych posiłkując się nieobligatoryjnymi Polskimi Normami. Poddane tej ocenie produkty włókiennicze były wykonane starannie, nie posiadały zaciągnięć, zgrubień, wadliwych szwów i ściągów, spuszczonych oczek, plam, błędów wzoru czy nieprawidłowego druku. Nawet produkty pochodzące z importu, do których w ubiegłych latach zgłoszono najwięcej zastrzeżeń, były starannie wykończone. Stwierdzono tylko pojedyncze przypadki wyrobów posiadających jakieś wady, czy błędy konfekcjonowania.

Łącznie, w wyniku badań organoleptycznych i laboratoryjnych, zakwestionowano jakość **132 partii (6,2 proc.)** z 2129 zbadanych w tym zakresie, w tym:

- 87 produkcji krajowej,
- 34 z importu,
- 11 w ramach obrotu wewnątrznunijnego.

Wykres 6. Zestawienie wyników kontroli w zakresie jakości produktów włókienniczych

Źródło: Opracowanie własne UOKiK na podstawie informacji przekazanych przez wojewódzkie inspektoraty Inspekcji Handlowej

Badając jakość wyrobów najwięcej nieprawidłowości wykryto w zakresie składu surowcowego – kwestionując 32,9 proc. partii spośród 371 zbadanych w tym zakresie. Najczęściej niezgodność rzeczywistego składu surowcowego z deklarowanym stwierdzano w przypadku wyrobów pochodzących z importu – 35,4 proc. partii, spośród 96 zbadanych wyrobów w tym zakresie było niezgodnych oraz wyrobów produkcji polskiej – kwestionując 30,9 proc. z 259 partii wyrobów objętych badaniem.

Spośród 85 partii zbadanych w zakresie zgodności deklarowanych wskaźników użytkowych z rzeczywistymi zakwestionowano wyroby z 21 partii. Ponadto ze względu na niezgodne z deklarowanymi wymiary poddanych ocenie wyrobów ze 135 partii, zakwestionowano wyroby z 19 partii. Wskaźniki użytkowe, jak również wielkości wyrobów kwestionowane były głównie w wyrobach produkcji krajowej.

Warunkiem oceny zgodności wskaźników użytkowych podczas badań laboratoryjnych, prowadzonych na potrzeby kontroli Inspekcji Handlowej, było przekazanie przez kontrolowanego będących w jego posiadaniu: szczegółowej charakterystyki jakościowej lub deklaracji zgodności czy dokumentacji techniczno-technologicznej. Niestety przekazywane przez przedsiębiorców szczegółowe charakterystyki jakościowe w wielu przypadkach nie określały wskaźników użytkowych produktów, co w rezultacie uniemożliwiło przeprowadzenie pełnych badań w tym zakresie. Stąd też w zakresie deklarowanych przez producentów/importerów wskaźników użytkowych ocenie poddano niewielką ilość wyrobów.

Należy zaznaczyć, że w obowiązującym stanie prawnym nie istnieją żadne przepisy nakładające na przedsiębiorców deklarowanie jakości produktów włókienniczych w zakresie wskaźników użytkowych. Przedsiębiorcy mogą dobrowolnie podawać informacje na temat właściwości produkowanych przez nich produktów w powyższym zakresie.

Tabela 5. Wyniki badań jakości produktów włókienniczych poddanych kontroli w 2009 roku (badania organoleptyczne i laboratoryjne).

Rodzaj produktu włókienniczego	Liczba partii zbadanych	Liczba partii zakwestionowanych	Procent partii zakwestionowanych
Wyroby konfekcyjne dla dorosłych	594	37	6,2 proc.
Bielizna osobista	385	8	2,1 proc.
Wyroby pończosznice	588	52	8,8 proc.
Wyroby metrażowe	189	8	4,2 proc.
Wyroby konfekcyjne dla dzieci	373	27	7,2 proc.
Razem	2129	132	6,2 proc.

Źródło: Opracowanie własne UOKiK na podstawie informacji przekazanych przez wojewódzkie inspektoraty Inspekcji Handlowej

Po uzyskaniu wyników badań laboratoryjnych kwestionowane wyroby zostały dobrowolnie wycofane z obrotu handlowego w celu dokonania poprawy oznakowania, tj. umieszczenia w oznakowaniu informacji o rzeczywistym składzie surowcowym.

Niektórzy kontrolowani podejmowali działania mające na celu, m.in. wycofanie wyrobów z obrotu i przekazanie ich producentom, zniszczenie, przeklasyfikowanie lub przecenę.

Do części dostawców skierowano pisma w celu ustalenia przedsiębiorców wprowadzających wyroby do obrotu.

Ponadto do przedsiębiorców wprowadzających kwestionowane produkty na rynek polski skierowano wystąpienia informujące o stwierdzonych nieprawidłowościach i wskazujące na potrzebę ich usunięcia.

2.1. Wyroby konfekcyjne dla dorosłych

Badaniem jakości, w ocenie organoleptycznej i laboratoryjnej, objęto wyroby z 594 partii, z czego:

- 320 produkcji krajowej,
- 215 z importu,
- 59 w ramach obrotu wewnątrzunijnego.

Inspektorzy przy ocenie jakości produktów włókienniczych posilkowali się wymaganiami zawartymi w nieobligatoryjnych Polskich Normach:

- PN-85/P-84507 *Wyroby konfekcyjne – Stopnie jakości*,
- PN-72/P-06723 *Wyroby dziewiarskie – Stopnie jakości*,
- PN-75/P-84001 *Dzianiny i wyroby dziane – Błędy*,
- PN-93/P-84003 *Dzianiny. Opis błędów. Terminologia*,

- PN-P-84504:1997 *Wyroby odzieżowe – Wielkości* w zakresie prawidłowości oznaczenia wielkości w stosunku do deklarowanej.

Łącznie zakwestionowano jakość 37 partii (6,23 proc.), w tym:

- 18 produkcji krajowej,
- 13 z importu,
- 6 w ramach obrotu wewnątrznijnego.

A. Badania organoleptyczne

Badaniom organoleptycznym (na miejscu w kontrolowanych placówkach) poddano wyroby z 508 partii. Jak ustalono, zostały one starannie wykończone. Nie stwierdzono błędów dzianin czy tkanin naruszających wygląd zewnętrzny wyrobu, czy też obniżających ich wartość użytkową (takich jak: zaciągnięcia, zgrubienia, nieprawidłowe szwy i ścięgi, spuszczone oczka, plamy, zabrudzenia, dziury, błędy wzoru czy nieprawidłowy druk). Jedynie w przypadku wyrobów z 3 partii wniesiono uwagi co do ich jakości, tj.:

- swetra męskiego – z uwagi na przerwany szew zamka w trzech miejscach,
- swetra męskiego – z uwagi na zabrudzenia: dwie plamy na rękawie,
- bluzy męskiej z kapturem – z uwagi na niesprawny zamek.

Podczas przeprowadzonych badań organoleptycznych sprawdzano zgodność faktycznych wymiarów z wymiarami podanymi na etykietach w przypadku 264 partii. Nie stwierdzono niezgodności w tym zakresie.

B. Badania laboratoryjne

W ramach kontroli przeprowadzono badania laboratoryjne w zakresie jakości wyrobów konfekcyjnych z pobranych losowo próbek z 99 partii.

a) Skład surowcowy

Badaniem laboratoryjnym składu surowcowego objęto 99 partii wyrobów, z czego zakwestionowano 31 partii (31,3 proc. zbadanych).

Tabela 6. Przykłady nieprawidłowości ujawnionych w zakresie składu surowcowego

Lp	Nazwa produktu	Kraj pochodzenia	Skład surowcowy deklarowany ⁹	Wynik badań laboratoryjnych
1.	bluzka damska z golfem	Chiny	Bawełna/cotton 35 proc. Polyester 65 proc.	Akryl 40,9 proc. Wiskoza 38,9 proc. Poliamid 20,2 proc.
2.	kurtka męska	Polska	Wełna 70 proc. Włókno syntetyczne 20 proc.	Wełna 55,6 proc. Poliester 25,8 proc. Wiskoza 16,3 proc.

⁹ Informacje zamieszczone na etykiecie, opakowaniu lub wszędzie wyrobu.

			Kaszmir 10 proc.	Akryl 2,3 proc.
3.	spódnica damska	Chiny	Bawełna 100 proc.	Wełna 23,8 proc. Akryl 9,9 proc. Wiskoza + poliester 66,3 proc.
4.	spódnica damska	Polska	Poliester 100 proc.	Poliester 63,2 proc. Poliamid 36,8 proc.
5.	koszula męska	Polska	Bawełna 80 proc. Poliester 20 proc.	Bawełna 55,2 proc. Poliester 44,8 proc.

Źródło: Opracowanie własne UOKiK na podstawie informacji przekazanych przez wojewódzkie inspektoraty Inspekcji Handlowej

b) Wskaźniki użytkowe

Jakość kontrolowanych wyrobów konfekcyjnych w zakresie wskaźników użytkowych oceniono również w zakresie zgodności z wymaganiami deklarowanymi przez przedsiębiorców w będących w ich posiadaniu szczegółowej charakterystyce jakościowej towaru lub deklaracji zgodności z określoną normą lub innym dokumentem normatywnym w rozumieniu odrębnych przepisów.

Przedsiębiorcy przedstawili komplet dokumentów tylko w przypadku 36 partii wyrobów konfekcyjnych, zawierający odniesienie do wymagań Polskich Norm lub deklaracje własne, dotyczące wskaźników użytkowych (zmiany wymiarów po praniu, odporności wybarwień na pranie, pot alkaliczny i kwaśny, wodę, tarcie mokre i suche, prasowanie wilgotne). W wyniku badań laboratoryjnych stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie w przypadku pięciu partii:

- bluzki damskiej z golfem – import: Chiny – z uwagi na: przekroczenie dopuszczalnych wartości wskaźników użytkowych odporności wybarwień na wodę i pot alkaliczny, deklarowanych przez importera;
- bluzki damskiej produkcji krajowej – z uwagi na przekroczenie wartości wskaźnika użytkowego zmiany wymiarów po praniu, deklarowanej przez producenta wyrobu w pisemnym oświadczeniu;
- sukienki (wyprodukowanej w UE) – z uwagi na przekroczenie wartości dopuszczalnych dotyczących zmiany wymiarów szerokości po praniu;
- topu damskiego (wyprodukowanego w UE) – z uwagi na przekroczenie wartości dopuszczalnych dotyczących zmiany wymiarów długości po praniu;
- sukienki (wyprodukowanej w UE) – z uwagi na przekroczenie wartości dopuszczalnych dotyczących zmiany wymiarów szerokości po praniu oraz odporności wybarwień na pranie.

Laboratorium nie kwestionowało wyrobów poddanych badaniom na zgodność z deklarowaną normą lub deklaracją producenta w odniesieniu do wielkości rzeczywistej. Partię zakwestionowanej bluzki damskiej produkcji krajowej kontrolowany przedsiębiorca zwrócił do producenta, natomiast pozostałe wyroby jeszcze w trakcie czynności kontrolnych przedsiębiorcy wycofali z obrotu.

2.2. Bielizna osobista

Kontrolę przeprowadziło 8 wojewódzkich inspektoratów Inspekcji Handlowej: w Kielcach, Krakowie, Lublinie, Opolu, Poznaniu, Rzeszowie, Szczecinie i Wrocławiu. Oceną organoleptyczną i laboratoryjną objęto wyroby pochodzące z 385 partii, w tym:

- 211 produkcji krajowej,
- 173 z importu,
- 1 w ramach obrotu wewnątrznijnego.

W trakcie oceny organoleptycznej inspektorzy posiłkowali się nieobligatoryjnymi Polskimi Normami:

- PN-85/P-84507 *Wyroby konfekcyjne – Stopnie jakości,*
- PN-72/P-06723 *Wyroby dziewiarskie – Stopnie jakości,*
- PN-75/P-84001 *Dzianiny i wyroby dziane – Błędy,*
- PN-93/P-84003 *Dzianiny. Opis błędów. Terminologia,*
- PN-93/P-06709 *Tkaniny. Opis błędów. Terminologia.*

W wyniku przeprowadzonej oceny jakości zakwestionowano jakość wyrobów z 8 partii (2,08 proc.):

- 4 produkcji krajowej,
- 3 z importu,
- 1 w ramach obrotu wewnątrznijnego.

A. Badania organoleptyczne

Badaniom organoleptycznym (na miejscu w kontrolowanych placówkach) poddano wyroby z 355 partii. Jak ustalono wszystkie te wyroby zostały starannie wykończone. Nie stwierdzono błędów dzianin czy tkanin naruszających wygląd zewnętrzny wyrobu, czy też obniżających ich wartość użytkową (takich jak: zaciągnięcia, zgrubienia, nieprawidłowe szwy i ścięgi, spuszczone oczka, plamy, zabrudzenia, dziury, błędy wzoru).

Ponadto podczas przeprowadzonych badań organoleptycznych sprawdzono zgodność faktycznych wymiarów z wymiarami podanymi na etykietach w przypadku 149 partii, nie stwierdzając rozbieżności.

B. Badania laboratoryjne

W ramach kontroli przeprowadzono badania laboratoryjne w zakresie jakości wyrobów bielizny osobistej z pobranych losowo próbek 30 partii.

a) skład surowcowy

Badaniem laboratoryjnym składu surowcowego objęto 30 partii wyrobów, z czego zakwestionowano 8 partii (26,7 proc. zbadanych).

Tabela 7. Przykłady nieprawidłowości ujawnionych w zakresie składu surowcowego

Lp.	Nazwa produktu	Kraj pochodzenia	Skład surowcowy deklarowany ¹⁰	Wynik badań laboratoryjnych
1.	Figi damskie	Polska	Mikrofibra 89 proc. lycra 10 proc. Bawełna 5 proc. Poliester 5 proc.	Dzianina zasadnicza: Poliamid + poliestr + elastan 100 proc. Dzianina klina: bawełna 100 proc.
2.	Pas do pończoch	Polska	Polyamid 88 proc. Elasthan 12 proc.	Poliamid 42,7 proc. Poliester 40,8 proc. Elastan 10,3 proc. Wiskoza 6,2 proc.
3.	Piżama damska	Turcja	Bawełna 100 proc.	Poliester 100 proc.
4.	Slipy męskie	Niemcy	Poliester 50 proc. Bawełna 45 proc. Elastan 5 proc.	Bawełna 59,3 proc. Poliester 36 proc. Elastan 4,7 proc.
5.	Koszula nocna damska	Polska	Bawełna 65 proc. Poliester 35 proc.	Bawełna 36,7 proc. Poliester 63,3 proc.

Źródło: Opracowanie własne UOKiK na podstawie informacji przekazanych przez wojewódzkie inspektoraty Inspekcji Handlowej

b) Wskaźniki użytkowe

Wyroby bielizny osobistej oceniono również w zakresie zgodności z wymaganiami deklarowanymi przez przedsiębiorców w będących w ich posiadaniu szczegółowych charakterystykach jakościowych towaru lub deklaracjach zgodności z określoną normą lub innym dokumentem normatywnym w rozumieniu odrębnych przepisów.

W przypadku 8 partii przedsiębiorcy przedstawili komplet dokumentów zawierający odniesienie do wymagań Polskich Norm lub deklaracje własne, dotyczące wskaźników użytkowych (zmiana wymiarów po praniu, odporność wybarwień na pranie, pot alkaliczny i kwaśny, wodę, tarcie mokre i suche, prasowanie wilgotne). W wyniku badań laboratoryjnych nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie

Laboratorium nie kwestionowało wyrobów poddanych badaniom na zgodność z deklarowaną normą lub deklaracją producenta w odniesieniu do wielkości rzeczywistej.

2.3. Wyroby pończosznice

W wyniku podjętych działań kontrolnych badaniem jakości (ocenie organoleptycznej i laboratoryjnej) objęto 588 partii wyrobów pończosznich:

- 542 produkcji krajowej,
- 24 z importu,
- 22 w ramach obrotu wewnątrznijnego.

¹⁰ Informacje zamieszczone na etykiecie, opakowaniu lub wszędzie wyrobu.

Kontrolą objęto wyroby pończosznice (pończochy, rajstopy, rajtuzy, skarpetki, podkolanówki, stopki) przeznaczone dla wszystkich grup wiekowych, stanowiące przedmiot nieobligatoryjnych Polskich norm:

- PN-71/P-06721 *Wyroby pończosznice – Stopnie jakości,*
- PN-72/P-06728 *Wyroby pończosznice – Rajtuzy – Stopnie jakości,*
- PN-72/P-06729 *Wyroby pończosznice z przędz kędzierzawionych – Stopnie jakości.*

Łącznie, w wyniku badań organoleptycznych i laboratoryjnych, zakwestionowano jakość 52 partii (8,8 proc.):

- 49 produkcji krajowej,
- 3 z importu.

Badania organoleptyczne polegały na sprawdzeniu wyglądu ogólnego wyrobu oraz prawidłowości zaklasyfikowania go do określonej jakości na podstawie stwierdzonych błędów dzianiny oraz wad konfekcjonowania. W trakcie badań inspektorzy posiłkowali się nieobligatoryjnymi Polskimi Normami:

- PN-71/P-06721 *Wyroby pończosznice – Stopnie jakości,*
- PN-72/P-06728 *Wyroby pończosznice – Rajtuzy – Stopnie jakości,*
- PN-72/P-06729 *Wyroby pończosznice z przędz kędzierzawionych – Stopnie jakości,*
- PN-75/P-84001 *Dzianiny i wyroby dziane – Błędy,*
- PN-93/P-84003 *Dzianiny – Opis błędów – Terminologia,*
- PN-P-84251:1997 *Wyroby pończosznice – Wielkości,* PN-P-84251:1997/*Az1:2001 Wyroby pończosznice – Wielkości (Zmiana Az1) oraz PN-84/P-04882 Metody badań wyrobów włókienniczych – Wyroby pończosznice – Wyznaczanie wymiarów, w zakresie prawidłowości oznaczenia wielkości w stosunku do wielkości deklarowanej.*

A. Badania organoleptyczne

Badaniom organoleptycznym (na miejscu w kontrolowanych placówkach) poddano wyroby z 484 partii. Stwierdzono, że wyroby te zostały starannie wykończone, nie stwierdzono błędów dzianin i tkanin naruszających wygląd zewnętrzny wyrobu, czy też obniżających ich wartość użytkową (takich jak: zaciągnięcia, zgrubienia, nieprawidłowe szwy i ściegi, spuszczone oczka, plamy, zabrudzenia, dziury, błędy wzoru).

Ponadto podczas przeprowadzonych badań organoleptycznych stwierdzono zgodność faktycznych wymiarów 170 partii, poddanych ocenie w tym zakresie wyrobów pończosznich, z wymiarami podanymi na etykietach.

B. Badania laboratoryjne

W ramach kontroli przeprowadzono badania laboratoryjne w zakresie jakości wyrobów pończosznich z pobranych losowo próbek 120 partii.

a) Skład surowcowy

Badaniem laboratoryjnym składu surowcowego objęto 120 partii wyrobów (w tym 116 produkcji krajowej i 4 z importu). Zakwestionowano 50 partii produkcji krajowej (41,7 proc. zbadanych).

Tabela 8. Przykłady nieprawidłowości ujawnionych w zakresie składu surowcowego.

Lp	Kraj pochodzenia	Nazwa wyrobu	Skład surowcowy deklarowany ¹¹	Wynik badań laboratoryjnych
1.	Skarpety	Polska	Bawełna 90% Poliamid 10%	Bawełna 52,9% Poliester 37,7% Poliamid 8,3% Elastodien 1,1%
2.	Podkolanówki	Polska	Poliamide 80% Elastan 20%	Poliamid 91,4% Elastan 8,6%
3.	Skarpety stopka sportowa	Polska	Bawełna 80 proc. Poliamid 18 proc.	Bawełna 68,8 proc. Poliamid 15,2 proc. Poliester 13,8 proc. Elastan 2,2 proc.
4.	Podkolanówki damskie bezuciskowe	Polska	Stretch 100 proc.	Poliamid 94,1 proc. Elastan 5,9 proc.
5	Skarpety z włókna bambusowego	Polska	Włókno bambusowe 76 proc., Poliamid 21 proc., Elastan 3 proc.	Wiskoza 70,7 proc., Poliamid 26,4 proc., Elastan 2,6 proc., Polipropylen 0,3 proc.

Źródło: Opracowanie własne UOKiK na podstawie informacji przekazanych przez wojewódzkie inspektoraty Inspekcji Handlowej

b) Wskaźniki użytkowe

Ponieważ tylko nieliczni przedsiębiorcy deklarowali jakość w zakresie wskaźników użytkowych, ocenie w powyższym zakresie poddano wyroby z 22 partii, które zostały ocenione w stosunku do wszystkich zadeklarowanych i zbadanych wskaźników użytkowych. Nieprawidłowości ujawniono w 13 partiach (59,1 proc.) stwierdzając niezgodne wartości wskaźników:

- zmiany wymiarów po praniu,
- odporności wybarwień na pranie, wodę, pot alkaliczny i kwaśny, tarcie mokre i suche.

Ponadto w toku badań laboratoryjnych dokonano wymiarowania 33 partii w zakresie deklarowanych wielkości wyrobów i zakwestionowano 19 partii próbek (57,6 proc.). Stwierdzono rozbieżności między wielkością deklarowaną i rzeczywistą, np.:

- skarpety stopka sportowa: wielkość deklarowana: 29-30 cm, wielkość rzeczywista: 21,5-22 cm,
- skarpety sportowe: wielkość deklarowana: 23-24 cm, wielkość rzeczywista: 18 cm,
- skarpety męskie: wielkość deklarowana: 29-30 cm, wielkość rzeczywista: 25 cm i 24,5 cm,

¹¹ Informacje zamieszczone na etykiecie, opakowaniu lub wszywcie wyrobu.

- skarpety sportowe: wielkość deklarowana: 25-26 cm, wielkość rzeczywista: 19,5-20 cm,
- skarpety męskie prestiż: wielkość deklarowana: 27-28 cm, wielkość rzeczywista: 22,5 cm.

2.4. Wyroby metrażowe

Kontrolę jakości wyrobów metrażowych przeprowadziło 8 wojewódzkich inspektoratów Inspekcji Handlowej w Bydgoszczy, Gorzowie Wielkopolskim, Łodzi, Warszawie, Białymstoku, Gdańsku, Katowicach i Olsztynie. Badaniem jakości (w ocenie organoleptycznej i laboratoryjnej) objęto wyroby pochodzące ze 189 partii, w tym:

- 92 z importu,
- 76 produkcji krajowej,
- 21 w ramach obrotu wewnątrznijnego.

Przy ocenie inspektorzy posilkowali się nieobligatoryjnymi Polskimi Normami:

- PN-75/P-84001 *Dzianiny i wyroby dziane – Błędy*,
- PN-93/P-84003 *Dzianiny. Opis błędów. Terminologia*,
- PN-93/P-06709 *Tkaniny. Opis błędów. Terminologia*.

Łącznie, w wyniku badań organoleptycznych i laboratoryjnych, zakwestionowano jakość 8 partii (4,2 proc.):

- 5 produkcji krajowej,
- 3 w ramach obrotu wewnątrznijnego.

A. Badania organoleptyczne

Badaniom organoleptycznym (na miejscu w kontrolowanych placówkach) poddano wyroby ze 168 partii. Przeprowadzona ocena nie wykazała w ocenianych wyrobach błędów dzianiny i tkaniny naruszających wygląd zewnętrzny wyrobu, czy też obniżających ich wartość użytkową (takich jak: zaciągnięcia, zgrubienia, spuszczone oczka, plamy, zabrudzenia, dziury, błędy wzoru).

Ponadto podczas przeprowadzonych badań organoleptycznych sprawdzano zgodność faktycznych wymiarów z wymiarami podanymi na etykietach w przypadku wyrobów metrażowych ze 133 partii, nie wnosząc zastrzeżeń.

B. Badania laboratoryjne

W ramach kontroli przeprowadzono badania laboratoryjne w zakresie jakości wyrobów metrażowych z pobranych losowo próbek 32 partii.

a) Skład surowcowy

Badaniem laboratoryjnym składu surowcowego objęto 32 partie wyrobów, w wyniku czego zakwestionowano 7 partii (21,9 proc. zbadanych).

Tabela 9. Przykłady nieprawidłowości ujawnionych w zakresie składu surowcowego.

Lp	Nazwa produktu	Kraj pochodzenia	Skład surowcowy deklarowany ¹²	Wynik badań laboratoryjnych
1.	Tkanina - flausz	Włochy	WO/wełna 80 proc. PA/ poliamid 20 proc.	Wełna 55,2 proc. Poliamid 15,4 Poliester + akryl 29,4 proc.
2.	Tkanina odzieżowa	Włochy	Bawełna 96 proc. Elastan 4 proc.	Bawełna 70,8 proc. Poliamid 25,3 proc. Elastan 3,9 proc.
3.	Tkanina płaszczoza TEZORO	Polska	Wełna 72 proc. Poliamid 20 proc. Kaszmir 8 proc.	Wełna 63 proc. Poliester + akryl 27,2 proc. Poliamid 9,8 proc.
4.	Tkanina płaszczoza NESTOR 1	Polska	Wełna 72 proc. Poliamid 20 proc. Kaszmir 8 proc.	Wełna 61,6 proc. Poliester + akryl 26 proc. Poliamid 12,4 proc.
5.	Tkanina ubraniowa elano -wełna	Włochy	Wełna 80 proc. Poliester (elana) 20 proc.	Poliester (elana) 69,7 proc. Wiskoza 30,3 proc.

Źródło: Opracowanie własne UOKiK na podstawie informacji przekazanych przez wojewódzkie inspektoraty Inspekcji Handlowej

b) Wskaźniki użytkowe

Badania w zakresie deklarowanych przez producentów/importerów wskaźników użytkowych przeprowadzono tylko w przypadku wyrobów metrażowych z 4 partii, dla których były one deklarowane przez producenta. W wyniku tych badań zakwestionowano 1 partię – dzianinę dwułożyskowej. Stwierdzono w niej niezgodność wartości wskaźnika użytkowego – zmiany wymiarów po praniu z wartością przedstawioną w deklaracji przedsiębiorcy. Po zapoznaniu się z wynikami badań przedsiębiorca zobowiązał się do ściślejszego przestrzegania kontroli jakości produkowanych dzianin. Ponieważ w chwili ponownej kontroli nie było kwestionowanego wyrobu na stanie zakładu, nie podejmowano dodatkowych działań.

Ponadto w badaniach laboratoryjnych dokonano wymiarowania 2 partii w zakresie deklarowanych wielkości wyrobów nie stwierdzając nieprawidłowości.

2.5. Wyroby konfekcyjne dla dzieci

Badaniem (w ocenie organoleptycznej i laboratoryjnej) objęto 373 partie wyrobów:

- 181 produkcji krajowej,
- 178 z importu,
- 14 w ramach obrotu wewnątrznijnego.

Badania organoleptyczne polegały na sprawdzeniu wyglądu ogólnego wyrobu, wymiarów oraz prawidłowości zaklasyfikowania wyrobu do określonej jakości na podstawie

¹² Informacje zamieszczone na etykiecie, opakowaniu lub wszynwce wyrobu.

stwierdzonych błędów dzianiny/tkaniny oraz wad konfekcjonowania. W trakcie kontroli posiłkowano się następującymi nieobligatoryjnymi Polskimi Normami:

- PN-85/P-84507 *Wyroby konfekcyjne – Stopnie jakości*,
- PN-72/P-06723 *Wyroby dziewiarskie – Stopnie jakości*,
- PN-75/P-84001 *Dzianiny i wyroby dziane – Błędy*,
- PN-93/P-84003 *Dzianiny. Opis błędów. Terminologia*,
- PN-93/P-06709 *Tkaniny. Opis błędów. Terminologia*,
- oraz PN-EN 13402-3:2006 – *Oznaczanie wielkości odzieży Wymiary i interwały*, w zakresie prawidłowości oznaczenia wielkości w stosunku do deklarowanej wielkości.

Ponadto sprawdzano przez pomiar (wg PN-92/P-84750 *Wyroby konfekcyjne z płaskich produktów włókienniczych – wyznaczanie wymiarów*), czy rzeczywiste wymiary badanych wyrobów są pasowne na sylwetkę o wielkości deklarowanej na etykiecie.

Łącznie, w wyniku badań organoleptycznych i laboratoryjnych, zakwestionowano jakość 27 partii (7,2 proc.), z czego 11 produkcji krajowej, 15 z importu i 1 z obrotu wewnątrznijego.

A. Badania organoleptyczne

Badaniom organoleptycznym (na miejscu w kontrolowanych placówkach) poddano wyroby z 283 partii. W wyniku przeprowadzonej oceny zakwestionowano jedną partię koszulek dla dzieci, ze względu na to, że elementy w postaci ozdobnych kwiatków zostały przyszyte niestarannie – w sposób umożliwiając łatwe odłączenie od wyrobu i ewentualne połknięcie.

Ponadto podczas przeprowadzonych badań organoleptycznych sprawdzono zgodność faktycznych wymiarów 143 partii wyrobów z podanymi na etykietach. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

B. Badania laboratoryjne

W ramach kontroli przeprowadzono badania laboratoryjne w zakresie jakości wyrobów konfekcyjnych z pobranych losowo próbek 90 partii.

a) Skład surowcowy

Badaniem laboratoryjnym składu surowcowego objęto 90 partii wyrobów – zakwestionowano 24 z nich (26,7 proc. zbadanych).

Tabela 10. Przykłady nieprawidłowości ujawnionych w zakresie składu surowcowego.

Lp.	Nazwa produktu	Kraj pochodzenia	Skład surowcowy deklarowany ¹³	Wynik badań laboratoryjnych
1	Koszulka dziewczęca	Turcja	Bawełna 95 proc., Laykra 5 proc.	Bawełna 57,6 proc., Poliester 40,1 proc., Elastan 2,3 proc.

¹³ Informacje zamieszczone na etykiecie, opakowaniu lub wszywcie wyrobu.

2.	Półgolf dziewczęcy (tunika)	Chiny	Polyester 35 proc., cotton 65 proc.	Akryl 98,3 proc., Elastan 1,7 proc.
3.	Bluzka Dziecięca	Chiny	Bawełna 100 proc.	Bawełna 63,7 proc., Poliester 36 proc., Elastan 0,3 proc.
4.	Bluza	Chiny	Bawełna 85 proc., poliester 15 proc.	Poliester 100 proc.
5.	Bluza chłopięca z kapturem	Chiny	Cotton 85 proc.; Polyester 15 proc.	Poliester 99,6 proc.; Elastan 0,4 proc.

Źródło: Opracowanie własne UOKiK na podstawie informacji przekazanych przez wojewódzkie inspektoraty Inspekcji Handlowej

b) Wskaźniki użytkowe

Inspektorzy pobrali próbki z 15 partii wyrobów konfekcyjnych dla dzieci, dla których producent składał deklaracje własne w zakresie wskaźników użytkowych lub w odniesieniu do wymagań Polskich Norm. W wyniku tych badań zakwestionowano dwie partie – bluzki dziecięce.

W przypadku jednej stwierdzono niezgodność w zakresie kurczliwości – nastąpiła zmiana wymiarów po praniu. W przypadku drugiej stwierdzono niezgodność z deklaracją wskaźnika odporności wybarwień na wodę, pot alkaliczny i kwaśny oraz tarcie mokre. Laboratorium przeprowadziło również badania na zgodność z deklarowaną normą lub deklaracją producenta w odniesieniu do wielkości rzeczywistej produktów z 34 partii – nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

3. Oznakowanie

Produkty włókiennicze wprowadzane do obrotu muszą być oznakowane, zgodnie z brzmieniem zapisów rozporządzenia Rady Ministrów *w sprawie bezpieczeństwa i znakowania produktów włókienniczych*. Produkty włókiennicze znakuje się w sposób określony w rozporządzeniu w każdym przypadku wprowadzania ich na rynek w celach produkcyjnych lub handlowych, przy czym oznakowanie powinno zawierać określenie:

- składu surowcowego produktu,
- sposobu konserwacji produktu.

Dane dotyczące produktu, odnoszące się do zawartości włókien tekstylnych, podaje się jednolitym, czytelnym i wyraźnie widocznym drukiem. Dotyczy to w szczególności informacji podawanych w katalogach lub prospektach albo na opakowaniach, etykietach i innych oznakowaniach produktu włókienniczego.

Sposób konserwacji oznacza się z kolei za pomocą odpowiednich symboli, które stosowane są na całym świecie. W Polsce zostały one umieszczone w nieobligatoryjnej Polskiej Normie PN-EN ISO 3758:2006 *Tekstyli. System oznaczania sposobu konserwacji z zastosowaniem symboli*.

W powyższej normie wyodrębniono pięć podstawowych symboli, uwzględniając domowe oraz profesjonalne sposoby konserwacji produktów włókienniczych¹⁴, a mianowicie:

– proces prania symbolizuje wanienka;

– trójkąt symbolizuje proces bielenia;

– proces suszenia symbolizuje kwadrat;

– dla procesu prasowania i parowania zastosowano symbol żelazka ręcznego;

– okrąg informuje o różnych procesach czyszczenia chemicznego i wodnego produktów włókienniczych.

Używanie symboli nie jest obowiązkowe.

Prawidłowość oznakowania wyrobów włókienniczych sprawdzono zgodnie z wymaganiami:

- rozporządzenia Rady Ministrów z 6 kwietnia 2004 roku *w sprawie bezpieczeństwa i znakowania produktów włókienniczych* (Dz.U. nr 81, poz. 743 z późn. zm.)¹⁵,
- ustawy z 2 lipca 2004 roku *o swobodzie działalności gospodarczej* (Dz.U. nr 173, poz. 1807 z późn. zm.)¹⁶,
- ustawy z 7 października 1999 roku *o języku polskim* (Dz.U. nr 90, poz. 999 z późn. zm.)¹⁷.

Te same partie wyrobów były kwestionowane z kilku powodów.

Tabela 11. Wyniki kontroli oznakowania produktów włókienniczych poddanych kontroli w 2009 roku

Rodzaj produktu włókienniczego	Liczba partii zbadanych	Liczba partii zakwestionowanych	Odsetek partii zakwestionowanych
Wyroby konfekcyjne dla dorosłych	1 207	511	42,3 proc.

¹⁴ Symbole dotyczące sposobu konserwacji zostały opisane szczegółowo w części zawierającej praktyczne wskazówki dla konsumentów.

¹⁵ W szczególności §6 rozporządzenia określającego obowiązek znakowania wyrobów włókienniczych informacjami o składzie surowcowym oraz sposobie konserwacji produktu, jak również §5, 7 – 13 oraz załącznik nr 1 gdzie zawarto wymagania dotyczące nazw włókien tekstylnych stosowanych w wyrobach.

¹⁶ Zgodnie z art. 20 tej ustawy przedsiębiorca wprowadzający towar do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obowiązany jest do zamieszczenia na towarze, jego opakowaniu, etykiecie lub instrukcji informacji w języku polskim zawierających: firmę przedsiębiorcy i jego adres, nazwę towaru, oraz inne oznaczenia i informacje wymagane na podstawie odrębnych przepisów.

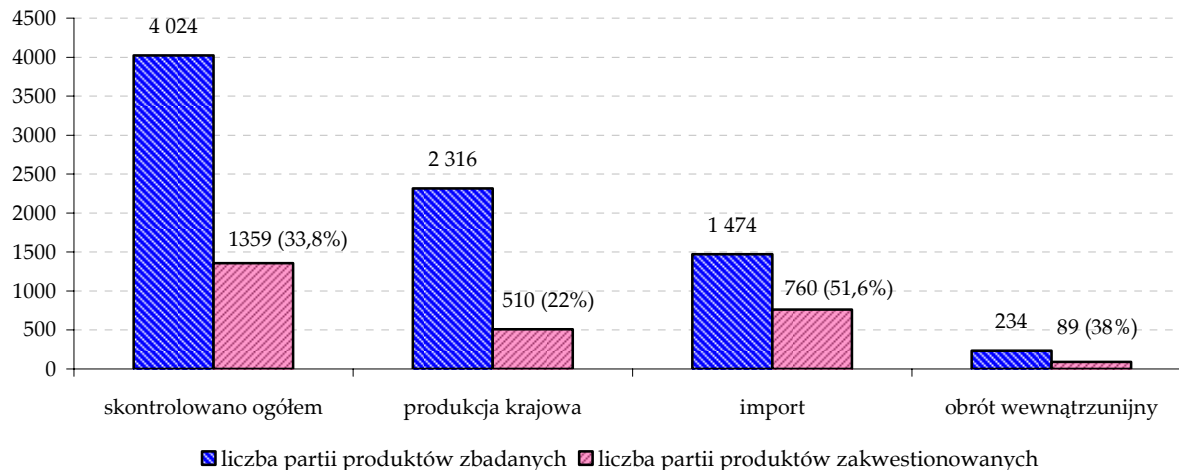
¹⁷ Art. 7 i 7a wskazanej ustawy stanowią, że na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w obrocie z udziałem konsumentów używa się języka polskiego.

Bielizna osobista	757	231	30,5 proc.
Wyroby pończosznice	914	255	27,9 proc.
Wyroby metrażowe	450	154	34,2 proc.
Wyroby konfekcyjne dla dzieci	638	172	27 proc.
Szale i apaszki	58	36	62,1 proc.
Razem	4 024	1 359	33,8 proc.

Źródło: Opracowanie własne UOKiK na podstawie informacji przekazanych przez wojewódzkie inspektoraty Inspekcji Handlowej

Wyniki kontroli z uwzględnieniem kraju pochodzenia poddanych ocenie wyrobów przedstawione zostały na poniższym wykresie.

Wykres 7. Porównanie liczby partii produktów skontrolowanych i zakwestionowanych w zakresie oznakowania z uwzględnieniem pochodzenia

Źródło: Opracowanie własne UOKiK na podstawie informacji przekazanych przez wojewódzkie inspektoraty Inspekcji Handlowej

Kontrolowani po zapoznaniu się z uwagami inspektorów oraz obowiązującym stanem prawnym, podejmowali z własnej inicjatywy działania naprawcze wobec kwestionowanych wyrobów, poprzez niezwłoczne usuwanie nieprawidłowości bądź uzupełnianie brakujących informacji lub też zobowiązywali się do niezwłocznego dokonania takich działań.

Osoby odpowiedzialne za wprowadzanie do obrotu towarów bez wymaganych oznaczeń i niewłaściwie oznaczonych ukarano mandatem karnym bądź zastosowano pouczenia w trybie art. 41 Kodeksu wykroczeń.

Ponadto, do przedsiębiorców wprowadzających kwestionowane produkty na rynek polski, skierowano wystąpienia informujące o stwierdzonych nieprawidłowościach i wskazujące na potrzebę ich usunięcia. Do części dostawców kwestionowanych wyrobów skierowano pisma w celu ustalenia przedsiębiorców wprowadzających wyroby do obrotu.

Szczegółowe ustalenia dotyczące kontroli oznakowania produktów włókienniczych zostały przedstawione poniżej.

3.1. Wyroby konfekcyjne dla dorosłych

Inspektorzy, poza oceną jakości i bezpieczeństwa wyrobów konfekcyjnych dla dorosłych, dokonali również oceny ich oznakowania. Powyższej ocenie poddano wyroby z 1 207 partii, w tym:

- 584 produkcji krajowej,
- 507 z importu,
- 116 w ramach obrotu wewnątrznijnego.

Z uwagi na brak lub niepełne oznakowanie zakwestionowano 511 partii (42,3 proc.), w tym:

- 309 z importu,
- 159 produkcji krajowej,
- 43 w ramach obrotu wewnątrznijnego.

Wyroby konfekcyjne kwestionowano ze względu na brak informacji o:

- składzie surowcowym wyrobu lub podszewki;
- sposobie konserwacji;

oraz ze względu na:

- niepełne oznakowanie, polegające na braku jednego z elementów oznakowania:
 - istotnych informacji, tj.: składu surowcowego i sposobu konserwacji;
 - nazwy, formy prawnej i adresu producenta, importera, wprowadzającego do obrotu na teren RP;
 - danych umożliwiających identyfikację produktu (nazwy wyrobu);
- błędne informacje o składzie surowcowym, np. brak określenia procentowego udziału poszczególnych włókien;
- niewłaściwe nazewnictwo włókien tekstylnych stanowiących skład surowcowy, niezgodne z nazwami określonymi w rozporządzeniu, np.: *cotton, silk, polyester, mao, polyurethane, elastam, kaszmir, włókno syntetyczne, viscon, viscose, elestan, lisie, spandex, acrylic, softacrylic, lycra, bawuoolle, mamut, poliester, nylon, PU, linin, poliamid, elasthane, Otton, spandeks, elasticity, lama, wool, cottone, wolle, elastico, algodao, elasthanne, viskon, akril, acrylic*;

- sprzeczne informacje o sposobie konserwacji (dotyczące sposobu prania, czyszczenia, prasowania) oraz o składzie surowcowym zawarte na etykiecie jednostkowej i wszywce informacyjnej lub opakowaniu, np.:
 - na etykiecie podano: „100 proc. Elana”, na wszywce: „100 proc. poliester”,
 - na etykiecie podano „70% bawełna, 16% poliester, 14% spandex”, na wszywce umieszczono „70% cotton, 6% elasticity, 24% poliester”,
 - na etykiecie wskazano „90% cotton, 10% elastan”, na wszywce „95% viskon, 5% elastan”,
 - na etykiecie zadeklarowano „100% bawełna”, a na wszywce „100% poliester”,
 - na etykiecie podano informację odnośnie profesjonalnego czyszczenia chemicznego w tetrachloroetylenie i wszystkich rozpuszczalnikach wymienionych dla symbolu F oraz prasowania z podkładką w maksymalnej temperaturze dolnej płyty 110°C, na wszywce natomiast podano symbol zakazujący czyszczenia chemicznego oraz zalecano maksymalną temperaturę prasowania 110°C,
 - na etykiecie zamieszczono zalecenie czyszczenia chemicznego wyrobu oraz prasowania w maksymalnej temperaturze 150°C, na wszywce brak wskazania o praniu chemicznym oraz zalecenie prasowania z podkładką w maksymalnej temperaturze prasowania 110°C,
 - na etykiecie wskazano, że proces suszenia w suszarce bębnowe jest zabroniony, na wszywce widniał symbol wskazujący na możliwość suszenia w suszarce bębnowej,
 - na etykiecie podano, że temperatura prania powinna wynosić do 40°C oraz że zaleca się czyszczenie chemiczne produktu we wszystkich stosowanych rozpuszczalnikach organicznych, natomiast na wszywce zaznaczono, że temperatura prania powinna wynosić max. 30°C oraz umieszczono symbol zakazujący czyszczenia chemicznego produktu,
 - na etykiecie zamieszczono zalecenie prania w kąpielii wodnej, natomiast na wszywce podano symbol graficzny informujący, że wyrób należy czyścić chemicznie,
- użycie niewłaściwego znaku sposobu konserwacji odnoszącego się do procesu bielenia.

Najwięcej nieprawidłowości, bo 58,1 proc. wśród kwestionowanych partii w zakresie oznakowania (297 partii), dotyczyło naruszenia art. 20 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, polegającego na braku danych umożliwiających identyfikację wyrobu oraz/lub braku danych lub niepełne dane (bez imienia i nazwiska przedsiębiorcy lub adresu) przedsiębiorcy wprowadzającego towar do obrotu na teren Polski.

Prawie 10 proc wśród kwestionowanych partii (51 partii) nie zawierało informacji (oznaczeń) dotyczących procentowego składu surowcowego, a około 1,6 proc. (8 partii) – sposobu konserwacji.

Zakwestionowano 29 partii wyrobów ze względu na oznakowanie wyłącznie w języku obcym lub stosowanie nazw wyrobów oraz nazw włókien w składzie surowcowym

(np.: *cotton, silk, polyester, mao, polyurethane, elastam*), czy istotnych informacji o sposobie konserwacji z pominięciem polskich opisów.

Należy zaznaczyć, że niektóre partie kwestionowane były z kilku powodów.

Wyniki przeprowadzonych kontroli wskazują, że najczęściej zastrzeżenia w zakresie oznakowania wnoszono do partii pochodzących z importu i produkcji krajowej.

Na podstawie art. 19 ust. 1 ustawy o ogólnym bezpieczeństwie, Wojewódzki Inspektor Inspekcji Handlowej w Gorzowie Wielkopolskim wydał decyzję nakazującą usunięcie stwierdzonych niezgodności w oznakowaniu.

3.2. Bielizna osobista

W toku kontroli przeprowadzanej przez Inspekcję Handlową dokonano oceny prawidłowości oznakowania bielizny osobistej z 757 partii, w tym:

- 426 produkcji krajowej,
- 329 z importu,
- 2 pochodzących z obrotu wewnątrznijnego.

Z uwagi na brak lub niepełne oznakowanie zakwestionowano 231 partii (30,5 proc.), w tym:

- 162 z importu,
- 68 produkcji krajowej,
- 1 pochodzącą z obrotu wewnątrznijnego.

Wyroby bielizny osobistej kwestionowano ze względu na:

- brak składu surowcowego wyrobu;
- brak sposobu konserwacji;
- niepełne oznakowanie, polegające na braku jednego z elementów oznakowania:
 - istotnych informacji, tj.: składu surowcowego i sposobu konserwacji,
 - danych umożliwiających identyfikację produktu (nazwy wyrobu, kodu EAN),
 - nazwy, formy prawnej i adresu producenta, importera, wprowadzającego do obrotu na teren Polski;
- błędne informacje o składzie surowcowym;
- niewłaściwe nazewnictwo włókien tekstylnych wymienionych w składzie surowcowym, niezgodne z nazwami określonymi w rozporządzeniu, np.: *cotton, poyamide, polyester, lycra, mamut, spandex, naiton ,alaskan, viscos, silk, elastyna, elasthan, bavlna, mamut, poliester, microfibra*;
- sprzeczne informacje o sposobie konserwacji (dotyczące sposobu prania, czyszczenia, prasowania) zawarte na etykiecie jednostkowej i wszywce informacyjnej lub opakowaniu, np.:

- na etykiecie podano: znak graficzny oznaczający: „prasowanie w temperaturze maksymalnej 150°C” natomiast na wszywce: „prasowanie w temperaturze maksymalnej 200°C”,
- na etykiecie podano „pranie w temp. 40°C”, natomiast na wszywce: „pranie w temp. do 60°C”,
- na etykiecie podano „pranie w temp. 95°C”, natomiast na wszywce: „pranie w temp. do 40°C”,
- na etykiecie podano, „prasowanie w temperaturze maksymalnej 110°C” natomiast na wszywce: „prasowanie w temperaturze maksymalnej 150°C”;
- spreczne informacje o składzie surowcowym zawarte na etykiecie jednostkowej i wszywce informacyjnej, np.:
 - na etykiecie podano: „95% bawełna, 5% elastan”, na wszywce „85% bawełna, 10% poliamid, 5% elastan”.

Najwięcej nieprawidłowości, prawie 48,5 proc. (112 partii), wśród kwestionowanych partii w zakresie oznakowania, dotyczyło naruszenia art. 20 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, polegającego na braku danych umożliwiających identyfikację wyrobu oraz/lub braku danych lub niepełne dane (bez imienia i nazwiska przedsiębiorcy lub adresu) przedsiębiorcy wprowadzającego towar do obrotu na teren Polski.

Prawie 5,6 proc, wśród kwestionowanych partii (13 partii), nie zawierało informacji (oznaczeń) dotyczących procentowego składu surowcowego, a około 3,5 proc. (8 partii) – sposobu konserwacji. Zakwestionowano również 3 partie wyrobów ze względu na oznakowanie wyłącznie w języku obcym.

Należy zaznaczyć, że niektóre partie kwestionowane były z kilku powodów.

Wyniki przeprowadzonych kontroli wskazują, że najczęściej zastrzeżenia w zakresie oznakowania wnoszono do partii pochodzących z importu.

3.3. Wyroby pończosznice

Kontrola wyrobów pończosznich objęła również sprawdzenie prawidłowości oznakowania tych wyrobów. Badaniom poddano wyroby z 914 partii, w tym:

- 791 produkcji krajowej,
- 64 z importu,
- 59 z obrotu wewnątrznijnego.

Z uwagi na brak lub niepełne oznakowanie zakwestionowano 255 partii (27,9 proc.), w tym:

- 193 produkcji krajowej,
- 42 z importu,
- 20 z obrotu wewnątrznijnego.

Wyroby pończosznice kwestionowano ze względu na:

- brak składu surowcowego wyrobu;
- brak sposobu konserwacji;
- niepełne oznakowanie, polegające na braku jednego z elementów oznakowania:
 - istotnych informacji, tj.: składu surowcowego i sposobu konserwacji,
 - nazwy, formy prawnej i/lub adresu producenta, importera, wprowadzającego do obrotu na teren RP,
 - danych umożliwiających identyfikację produktu (nazwy wyrobu);
- błędne informacje o składzie surowcowym – np. użyto nazwy „bawełniane”, podczas gdy udział bawełny wynosił 80%;
- niewłaściwe nazewnictwo włókien wymienionych w składzie surowcowym, niezgodne z nazwami określonymi w rozporządzeniu, np.: *dorlastan, microfibra, mikrofibra, stretch, polpoliamide, lycra, nylon, elasthan, poyamide, spandex, acrylic, elastomer, polyamid, poliammide, elasthanne, poliester, elastor*;
- sprzeczne informacje o sposobie konserwacji (dotyczące sposobu prania) zawarte na etykiecie jednostkowej i wszywce informacyjnej lub opakowaniu, np.: na etykiecie opis „*prac ręcznie*”, na wszywce znak graficzny wskazujący „*prac mechaniczne*”.

Najwięcej nieprawidłowości, prawie 31 proc., wśród kwestionowanych partii w zakresie oznakowania (79 partii), dotyczyło naruszenia art. 20 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, polegającego na braku danych umożliwiających identyfikację wyrobu oraz/lub braku danych lub niepełne dane (bez imienia i nazwiska przedsiębiorcy lub adresu) przedsiębiorcy wprowadzającego towar do obrotu na teren Polski.

Prawie 4,3 proc. wśród kwestionowanych partii (11 partii) nie zawierało informacji (oznaczeń) dotyczących procentowego składu surowcowego, a około 3,1 proc. (8 partii) – sposobu konserwacji. W jednym przypadku brakowało jakichkolwiek oznaczeń. Zakwestionowano również 7 partii wyrobów ze względu na oznakowanie w języku obcym, np. określeniem koloru „beige”, „graph”, „blanco”, „nero” oraz składu surowcowego bez polskiej wersji językowej, np. „cotton” zamiast „bawełna” oraz „polyamide” zamiast „poliamid”.

Należy zaznaczyć, że niektóre partie kwestionowane były z kilku powodów.

Najczęściej kwestionowano partie pochodzące z importu.

3.4. Wyroby metrażowe

Inspektorzy przeprowadzając kontrolę wyrobów metrażowych oceną objęli również sprawdzenie prawidłowości oznakowania tych wyrobów. Badaniom poddano wyroby z 450 partii, w tym:

- 232 z importu,
- 183 produkcji krajowej,
- 35 z obrotu wewnątrznijnego.

Z uwagi na brak lub niepełne oznakowanie zakwestionowano 154 partie (34,2 proc.), w tym:

- 103 z importu,
- 32 produkcji krajowej,
- 19 z obrotu wewnętrznego.

Objęte sprawdzeniem wyroby metrażowe głównie oferowane były w belach, do których dołączono etykiety handlowe. Jak wynika z wyjaśnień kontrolowanych przedsiębiorców na etykietach tych znajdowały się informacje wystarczające do prawidłowego – zgodnego z przeznaczeniem – korzystania z wyrobu i stanowią one charakterystykę jakościową. Znajdowały się tam dane umożliwiające identyfikację towaru (nazwa handlowa wyrobu, przeznaczenie), firmę przedsiębiorcy i jego adres, szerokość tkaniny, długość tkaniny w beli, sposób konserwacji i skład surowcowy.

W zakresie oznakowania wyrobów metrażowych stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- brak składu surowcowego wyrobu;
- brak sposobu konserwacji;
- niepełne oznakowanie, polegające na braku jednego z elementów oznakowania:
 - istotnych informacji, tj.: składu surowcowego i sposobu konserwacji,
 - nazwy, formy prawnej i/lub adresu producenta, importera, wprowadzającego do obrotu na teren Polski,
 - danych umożliwiających identyfikację produktu;
- błędne informacje o składzie surowcowym, np. ilościowa zawartość włókien nie wynosiła 100% - „46% akryl, 23% wiskoza”, niepełne określenie procentowego udziału poszczególnych włókien tekstylnych w składzie surowcowym wyrobu „25% poliester, wiskoza”;
- niewłaściwe nazewnictwo włókien wymienionych w składzie surowcowym, niezgodne z nazwami określonymi w rozporządzeniu, np.: *argona, WO, PA, polyester, wool poyamide cashmere, spandex, PE, Wis, CO, Pl, Vi, SP, nylon, lycra, poliacryl, przędza monofilamentowa, AK, PES, COT, POLY, synt., szt., włókno elastomerowe, PESK*;
- sprzeczne informacje o sposobie konserwacji (dotyczące sposobu prania, prasowania) zawarte na etykiecie jednostkowej producenta i hurtowni:
 - na etykiecie producenta „temperatura żelazka nie powinna przekraczać 110°C”, natomiast na etykiecie hurtowni „temperatura żelazka nie powinna przekraczać 150°C”,
 - na etykiecie producenta „temperatura prania mechanicznego nie powinna przekraczać 30°C”, natomiast na etykiecie hurtowni „temperatura prania mechanicznego nie powinna przekraczać 40°C”.

Najwięcej nieprawidłowości, prawie 56,5 proc., wśród kwestionowanych partii (87 partii) w zakresie oznakowania, dotyczyło naruszenia art. 20 ustawy o swobodzie działalności

gospodarczej, polegającego na braku danych umożliwiających identyfikację wyrobu oraz brak danych lub niepełnych danych (brak adresu) przedsiębiorcy wprowadzającego towar do obrotu na teren Rzeczypospolitej.

Prawie 31,2 proc. wśród kwestionowanych partii (48 partii), nie zawierało informacji (oznaczeń) dotyczących procentowego składu surowcowego, a około 35,1 proc. (54 partie) - sposobu konserwacji. Zakwestionowano 13 partii wyrobów ze względu na oznakowanie w języku obcym bez polskiej wersji językowej składu surowcowego, np. *lycra, rayon, linen, cashmere, wool*, itp.

Należy zaznaczyć, że niektóre partie kwestionowane były z kilku powodów.

Najczęściej kwestionowano wyroby metrażowe pochodzące z importu oraz obrotu wewnątrznijnego.

3.5. Wyroby konfekcyjne dla dzieci

Inspekcja Handlowa dokonała oceny prawidłowości oznakowania wyrobów z 638 partii, w tym:

- 332 produkcji krajowej,
- 284 z importu,
- 22 w ramach obrotu wewnątrznijnego.

Z uwagi na brak lub niepełne oznakowanie zakwestionowano 172 partii (27 proc.), w tym:

- 108 z importu,
- 58 produkcji krajowej,
- 6 pochodzących z obrotu wewnątrznijnego.

Wyroby konfekcyjne dla dzieci kwestionowano ze względu na:

- brak oznakowania;
- niepełne oznakowanie, polegające na braku jednego z elementów oznakowania:
 - informacji umożliwiających identyfikację towaru,
 - danych określających firmę i adres przedsiębiorcy wprowadzającego towar do obrotu na terenie Polski;
- błędne informacje o składzie surowcowym, np. brak określenia procentowego udziału poszczególnych włókien „*bawełna, poliester*”;
- nazewnictwo włókien tekstylnych wymienionych w składzie surowcowym niezgodne z nazwami określonymi w rozporządzeniu lub w języku obcym, np.: *polyester, cotton, baumwolle, algodon, pamut, baweera, laykra, lycra, lycar, poliestrowe, acrylic, laine woole, Elastan, spandex, baw., pol., pes, lajkra*;
- sprzeczne informacje o sposobie konserwacji (dotyczące sposobu prania, suszenia, prasowania, czyszczenia) zawarte na etykiecie jednostkowej i wszywce informacyjnej lub opakowaniu, np.:

- na etykiecie padano: „prasować żelazkiem o temperaturze 110°C”, natomiast na wszywce: „prasować w temp. 150°C,
- na etykiecie padano: „suszyć w stanie rozwieszonym (ociekanie)”, natomiast na wszywce taka informacja nie występuje,
- na etykiecie znak graficzny zakazywał czyszczenia chemicznego, na wszywce symbol zalecał ten sposób czyszczenia,
- na etykiecie podano, że nie należy czyścić wyrobu chemicznie oraz prasować przez płótno przy czym nie określono temperatury obróbki, na wszywce natomiast wskazano czyszczenie chemiczne oraz podano, że wyrób można prasować bez płótna w temperaturze 200°C;
- sprzeczne informacje o składzie surowcowym zawarte na etykiecie jednostkowej i wszywce informacyjnej lub opakowaniu, np.:
 - na etykiecie podano „bawełna 98%, ląjkra 2%”, na wszywce „bawełna 95%, lycra 5%”,
 - na etykiecie widniała informacja „35% baw., 65% pol.”, na wszywce natomiast „65% bawełna, 35% poliester”.

Podobnie jak we wszystkich powyższych kontrolach najwięcej nieprawidłowości, bo 57,6 proc. wśród kwestionowanych partii (99 partii), dotyczyło naruszenia art. 20 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, polegającego na braku danych lub niepełnych danych (brak imienia i nazwiska) lub nieaktualnych danych (adres), określających firmę przedsiębiorcy i jego adres oraz informacji umożliwiających identyfikację towaru. Brak informacji o składzie surowcowym dotyczył 8,1 proc. kwestionowanych partii (14 partii). W przypadku wyrobów z 17 partii stwierdzono brak lub niepełne oznaczenia w języku polskim. Stwierdzono też użycie nazwy towaru wyłącznie w języku obcym „baby set”.

Należy zaznaczyć, że niektóre partie kwestionowane były z kilku powodów.

Wyniki przeprowadzonych kontroli wskazują, że zdecydowanie częściej zastrzeżenia w zakresie oznakowania wnoszono do partii pochodzących z obrotu wewnątrzunijnego oraz z importu.

3.6. Apaszki i szale

W toku kontroli bezpieczeństwa apaszek i szali sprawdzano również prawidłowość oznakowania tych wyrobów. W wyniku powyższego badaniom poddano wyroby z 58 partii, wszystkie pochodzące z importu. Z uwagi na brak lub niepełne oznakowanie zakwestionowano 36 partii (62,1 proc. badanych partii). W zakresie oznakowania apaszek i szali stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- brak jakichkolwiek oznaczeń;
- niepełne lub brak:
 - nazwy, formy prawnej i/lub adresu producenta, importera, wprowadzającego do obrotu na teren RP,
 - danych umożliwiających identyfikację produktu;

- niewłaściwe nazewnictwo włókien wymienionych w składzie surowcowym.

W przypadku aż 92 proc. wśród kwestionowanych partii (33 partie) nieprawidłowości polegały na naruszeniu art. 20 ustawy o *swobodzie działalności gospodarczej*, poprzez brak danych lub niepełne dane określające firmę przedsiębiorcy i jego adres oraz brak informacji umożliwiających identyfikację towaru. W przypadku jednej partii stwierdzono zastosowanie niewłaściwych nazw włókien tekstylnych, niezgodnych z załącznikiem 1 do rozporządzenia Rady Ministrów, 3 partie kontrolowanych wyrobów nie posiadały jakichkolwiek oznaczeń.

Należy zaznaczyć, że niektóre partie kwestionowane były z kilku powodów.

4. Pozostałe ustalenia kontroli

4.1. Legalność prowadzonej działalności

Zgodnie z przepisami ustawy o *swobodzie działalności gospodarczej* przedsiębiorca może prowadzić działalność gospodarczą pod warunkiem złożenia wniosku do ewidencji działalności gospodarczej albo po uzyskaniu wpisu do rejestru przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym. Inspektorzy sprawdzali zgodność prowadzonej działalności gospodarczej z zakresem określonym w zaświadczeniu w treści wpisu do ewidencji działalności gospodarczej albo w wypisie z rejestru działalności gospodarczej. W 7 przypadkach kwestionowali legalność działalności gospodarczej. Nieprawidłowości polegały na:

- nieokreśleniu przedmiotu wykonywanej działalności zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności,
- w 2 przypadkach niezgłoszeniu zmiany objętej wpisem do ewidencji działalności gospodarczej i KRS – dotyczącego rozszerzenia zakresu działalności o sprzedaż hurtową,
- niezamieszczeniu we wpisie do Krajowego Rejestru Sądowego przedmiotu faktycznie wykonywanej działalności wytwórczej i handlowej dotyczącej produktów włókienniczych,
- niezgłoszeniu zmiany objętej wpisem do ewidencji działalności gospodarczej dotyczącej prowadzenia hurtowej i detalicznej sprzedaży produktów włókienniczych oraz zmiany adresu zamieszkania,
- braku w zaświadczeniu o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej numeru ulicy w adresie miejsca prowadzenia działalności.

Za stwierdzone nieprawidłowości stanowiące wykroczenie z art. 60¹ §2 kodeksu wykroczeń pięciu przedsiębiorców ukarano mandataми karnymi.

4.2. Rzetelność oznakowania wyrobów ceną

W placówkach prowadzących sprzedaż detaliczną sprawdzono również czy sposób uwidaczniania cen jest zgodny z przepisami:

- ustawy z dnia 5 lipca 2001 roku o *cenach* (Dz.U. Nr 97, poz.1050 ze zm.),

rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 10 czerwca 2002 roku *w sprawie szczegółowych zasad uwidaczniania cen towarów i usług oraz sposobu oznaczania ceną towarów przeznaczonych do sprzedaży.*

Prawidłowość oznaczenia produktów cenami zbadano u wszystkich przedsiębiorców prowadzących sprzedaż detaliczną. W 18 placówkach stwierdzono nieprawidłowości polegające m.in. na:

- braku wywieszek cenowych,
- braku cen bezpośrednio na poszczególnych wyrobach,
- braku na wywieszkach informacji dotyczących nazw handlowych i jednostek miar, do których odnosiły się uwidocznione ceny,
- niewidocznienie cen przy towarach eksponowanych w oknach wystawowych,
- umieszczeniu bezpośrednio na wyrobach dwóch różnych cen,
- braku przy wyrobach sprzedawanych po obniżonej cenie przekreślonej ceny dotychczasowej,
- braku wyrazu „obniżka ceny”, czy „przecena” oraz okresu obowiązywania obniżki, a także jej przyczyny,
- różnicy ceny w kasie i bezpośrednio na wyrobie.

Kontrolowani jeszcze w trakcie kontroli uzupełniali brakujące oznakowanie.

Osoby odpowiedzialne za powyższe nieprawidłowości ukarano mandataми karnymi za popełnienie wykroczenia z art. 136 §2 i 137 §1 kodeksu wykroczeń. Do skontrolowanych wysłano wystąpienia pokontrolne, w których wskazano stwierdzone nieprawidłowości.

III. PODSUMOWANIE

1. Działania wojewódzkich inspektorów Inspekcji Handlowej i Prezesa UOKiK w odniesieniu do stwierdzonych nieprawidłowości

W zależności od stwierdzonych nieprawidłowości wojewódzcy inspektorzy Inspekcji Handlowej podjęli szereg działań mających na celu wyeliminowanie stwierdzonych w wyniku kontroli nieprawidłowości, między innymi skierowali do właścicieli kontrolowanych placówek, producentów, importerów, pierwszych dystrybutorów wystąpienia pokontrolne zawierające wnioski o podjęcie działań eliminujących stwierdzone nieprawidłowości, zmierzające do zapewnienia wprowadzania do obrotu handlowego wyrobów bezpiecznych, o właściwej jakości oraz oznaczonych zgodnie z wymogami obowiązujących przepisów. Jednocześnie, niezależnie od pisemnych wystąpień, inspektorzy w toku kontroli informowali o obowiązujących przepisach prawnych oraz konieczności ich przestrzegania.

Większość kontrolowanych przedsiębiorców niezwłocznie po zapoznaniu się z wynikami kontroli, podejmowało dobrowolne działania mające na celu usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości. Dotyczyło to głównie produktów włókienniczych niewłaściwie oznakowanych i polegało na dokonaniu jeszcze w czasie kontroli, zmian oznakowania produktów lub zobowiązaniu się do jego poprawy w jak najkrótszym, możliwym terminie.

Ustalenia z przeprowadzonych kontroli dały również podstawę do:

- dobrowolnego wycofania przez przedsiębiorców z obrotu wyrobów niewłaściwie oznaczonych, a także niezgodnych z deklaracją co do składu surowcowego, do momentu poprawy ich oznakowania,
- wydania 1 decyzji na podstawie art. 19 ust. 1 ustawy o *ogólnym bezpieczeństwie produktów*,
- nałożenia 167 mandatów karnych na kwotę 32,73 tys. zł, głównie za popełnienie wykroczeń określonych w: art. 60 §3 (brak wymaganych oznaczeń przedsiębiorcy), art. 136 §2 (przeznaczenie do sprzedaży towarów niewłaściwie oznakowanych), art. 137 §1 (nieuwidacznianie cen lub ilości nominalnej) art. 60 §2 (niedopełnienie obowiązku aktualizacji danych objętych ewidencją prowadzenia działalności gospodarczej) Kodeksu wykroczeń,
- skierowania 5 wniosków do sądów rejonowych o ukaranie osoby odpowiedzialnej za popełnienie wykroczeń z art. 15 ustawy o *języku polskim*, art. 60¹ §3 kodeksu wykroczeń, art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 12 września 2002 roku o *normalizacji* (Dz.U. Nr 169, poz. 1386),
- zastosowania środków oddziaływania wychowawczego (w szczególności pouczeń) w trybie art. 41 kodeksu wykroczeń,
- sformułowania żądań zmierzających do usunięcia ujawnionych nieprawidłowości,
- dokonania przeklasyfikowania i przeceny wyrobów, w których stwierdzono niezgodność parametrów deklarowanych z rzeczywistymi,

- dokonania zwrotu do dostawcy (producenta, importera) zakwestionowanych wyrobów,
- zagospodarowania kwestionowanych produktów włókienniczych w sposób niezwiązany ze sprzedażą konsumentom.

W 2009 roku Prezes UOKiK wszczął 28 postępowań administracyjnych, które w sumie dotyczyły 81 produktów. Ponadto, w 2009 roku Prezes UOKiK podjął w 108 przypadkach czynności wyjaśniające (np. wskutek uzyskanych skarg konsumenckich).

Zgodnie z art. 18 ust. 5 ustawy *o ogólnym bezpieczeństwie produktów*, w przypadku, gdy w wyniku kontroli, Inspekcja Handlowa stwierdzi istnienie znacznego prawdopodobieństwa, że produkt nie jest bezpieczny (np. w badanych produktach włókienniczych lub dodatkach do nich wykryte zostaną szkodliwe związki chemiczne lub przekroczenia dopuszczalnego poziomu ich emisji), przekazuje protokół wraz z aktami kontroli do organu nadzoru. Na podstawie przekazanych informacji wszczynane jest postępowanie administracyjne, przy czym w 2009 roku w stosunku do produktów włókienniczych wszczęte zostało 28 postępowań administracyjnych, które w sumie dotyczyły 81 produktów.

Celem postępowania jest wyeliminowanie zagrożeń stwarzanych przez niebezpieczny produkt. Jego stroną jest producent lub dystrybutor, w szczególności przedsiębiorca odpowiedzialny za pierwszy etap dystrybucji na polskim rynku. W toku postępowania Prezes UOKiK może wyznaczyć stronie termin na podjęcie działań w celu wyeliminowania zagrożeń stwarzanych przez produkt. Należy podkreślić, że większość przedsiębiorców w toku postępowania współpracuje z Prezesem UOKiK i przekazuje dowody podjętych działań polegających m.in. na wycofaniu produktu z rynku, zniszczeniu go lub poinformowaniu konsumentów o zagrożeniu, jakie on może stwarzać. W przypadku niepodjęcia dobrowolnych działań przez przedsiębiorców, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w drodze decyzji, może nałożyć na przedsiębiorcę stosowne do zagrożenia obowiązki, określone w art. 24 ustawy *o ogólnym bezpieczeństwie produktów*. Są to m.in.:

- żądanie oznakowania produktu odpowiednimi, wyraźnie i zrozumiale sformułowanymi w języku polskim ostrzeżeniami o zagrożeniach, jakie produkt może stwarzać,
- uzależnienie wprowadzanie produktu na rynek od wcześniejszego spełnienia ogólnych wymagań dotyczących bezpieczeństwa,
- ostrzeżenie konsumentów lub powiadomienie opinii publicznej o zagrożeniu,
- nakaz wyeliminowania zagrożeń stwarzanych przez produkt,
- zakaz wprowadzania produktu na rynek,
- nakaz wyeliminowania zagrożeń stwarzanych przez produkt,
- nakaz natychmiastowego wycofania produktu z rynku,
- nakaz wycofania produktu od konsumentów i jego zniszczenia.

Decyzja taka, zgodnie z art. 25 ww. ustawy stanowi podstawę wpisu do rejestru produktów niebezpiecznych. Rejestr dostępny jest na stronie internetowej Urzędu (www.uokik.gov.pl), tak więc konsumenci mają bezpośredni i łatwy dostęp do informacji o produktach niebezpiecznych. Ponadto, w przypadku stwierdzenia, że produkt nie spełnia wymagań bezpieczeństwa, przedsiębiorca odpowiedzialny za jego wprowadzenie na rynek ponosi koszty badań laboratoryjnych.

W 2009 roku Prezes UOKiK wydał trzy decyzje nakładające obowiązki w postaci wycofania produktu z rynku albo zakazu jego wprowadzania¹⁸, w 15 przypadkach umorzył postępowania z uwagi na wyeliminowanie zagrożeń w trakcie postępowań, natomiast w jednym z uwagi na bezprzedmiotowość. Nałożył również trzy kary w łącznej wysokości 22 500 zł i w jednym przypadku obciążył przedsiębiorcę obowiązkiem zwrotu kosztów badań laboratoryjnych. Jeden produkt został wpisany do rejestru produktów niebezpiecznych¹⁹.

2. Międzynarodowy System powiadamiania o produktach niebezpiecznych RAPEX

W 2009 roku w systemie RAPEX łącznie notyfikowano 255 artykuły tekstylne (odzież i bielizna osobista). Powodem notyfikacji były następujące zagrożenia:

- zastosowanie sznurków (w przypadku konfekcji dla dzieci): zagrożenie uduszeniem 127 notyfikacji, obrażeniami - 47, obrażeniami i uduszeniem – 32,
- obrażenia, udławienie i chemiczne (w przypadku konfekcji dla dzieci) – 2,
- obrażenia i chemiczne (w przypadku konfekcji dla dzieci) – 1,
- udławienie (w przypadku konfekcji dla dzieci) – 17,
- udławienie i obrażenia (w przypadku konfekcji dla dzieci) – 3,
- udławienie i uduszenie (w przypadku konfekcji dla dzieci)- 2,
- chemiczne: konfekcja dla dzieci – 4 notyfikacje, dla dorosłych 20.

Notyfikacje w systemie pochodziły z następujących krajów:

- Chiny – 124,
- Turcja – 38,
- nieznane pochodzenie – 19,
- Włochy – 18,
- Bułgaria – 16,
- Indie – 10,
- Portugalia – 6,
- Tajwan – 4,

¹⁸ DNR-1/90/2009, DNR-1/82/2009. DNR-1/120/2009.

¹⁹ Kombinezon dziecięcy ze słonikiem JINGLI.

- Grecja – 3,
- Pakistan – 3,
- Polska – 3,
- Indonezja – 2,
- Tajlandia – 2,
- Egipt – 1,
- Hiszpania – 1
- Holandia – 1,
- Niemcy – 1,
- Tunezja – 1,
- Wielka Brytania – 1,
- Wietnam – 1.

3. Wnioski

Przedstawione w niniejszym raporcie wyniki kontroli wskazują, że w przypadku 34,8 proc. ze wszystkich skontrolowanych partii produktów włókienniczych stwierdzono różnego rodzaju nieprawidłowości.

Tabela 12. Wyniki kontroli produktów włókienniczych w 2009 roku.

Wyszczególnienie	Liczba zakwestionowanych partii:				
	ogółem	jakość	skład surowcowy	bezpieczeństwo	oznakowanie
produkcja krajowa	23,9 proc.	6,5 proc.	30,9 proc.	0,8 proc.	22 proc.
obróć wewnętrzny (z wyłączeniem Polski)	40,9 proc.	9,4 proc.	50 proc.	0 proc.	38 proc.
wyroby z importu	50,8 proc.	5 proc.	35,4 proc.	0,8 proc.	51,6 proc.
RAZEM	34,8 proc.	6,2 proc.	32,9 proc.	1,7 proc.	33,8 proc.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez wojewódzkie Inspektoraty Inspekcji Handlowej

Mając na uwadze wyniki kontroli, najwięcej nieprawidłowości ujawniono wśród partii wyrobów pochodzących z importu oraz obrotu wewnętrznego.

Produkty włókiennicze importowane kwestionowane były głównie ze względu na niewłaściwe oznakowanie – dwukrotnie częściej wnoszono uwagi do oznakowania wyrobów produkcji krajowej. Ponadto badania laboratoryjne wykazały, że w ponad 35 proc.

deklarowany skład surowcowy nie był zgodny z rzeczywistym, przez co konsumenci byli wprowadzani w błąd co do jakości i składu oferowanych wyrobów.

W przypadku wyrobów pochodzących z obrotu wewnątrzunijnego nieprawidłowości wykryto w połowie produktów poddanych badaniom laboratoryjnym w zakresie składu surowcowego, co oznacza, że tylko połowa zbadanych laboratoryjnie wyrobów oznakowana była zgodnym z rzeczywistym składem surowcowym. Oznakowanie tych wyrobów również było kwestionowane i dotyczyło 38 proc. wyrobów.

Najlepiej wśród badanych oceniono wyniki wyrobów produkcji krajowej, jednak w dalszym ciągu co czwarta partia była kwestionowana. Najwięcej nieprawidłowości stwierdzono w przypadku produktów badanych laboratoryjnie w zakresie składu surowcowego, gdzie kwestionowano 30,9 proc. zbadanych wyrobów.

Ogólny odsetek stwierdzonych nieprawidłowości, w przypadku wyrobów kwestionowanych z uwagi na wyniki badań laboratoryjnych w zakresie składu surowcowego oraz z uwagi na niewłaściwe oznakowanie znajdował się na podobnym poziomie – ok. 33 proc.

Uzyskany wynik może świadczyć o tym, iż producenci oraz importerzy nie dokładają należytej staranności w celu prawidłowego oznakowania wyrobów, nie prowadzą badań laboratoryjnych, często kierują się tylko zapewnieniem dostawcy, co do składu surowcowa użytego do produkcji. Powodem powyższego była najprawdopodobniej niedostateczna wiedza na temat surowców wykorzystywanych do produkcji. Należy tutaj podkreślić, że prawidłowe określenie składu surowcowego oferowanego do sprzedaży wyrobu ma duże znaczenie przy podejmowaniu przez konsumenta decyzji o zakupie.

Brak rzetelnych informacji dotyczących rodzaju włókien występujących w danym wyrobie, jak również wskazania jedyne go właściwego sposobu konserwacji (temperatura prania, prasowania, sposób czyszczenia) niewątpliwie utrudniają konserwację wyrobu, wpływając tym samym na długość jego użytkowania oraz cechy użytkowe – a zatem satysfakcję konsumentów z dokonanego zakupu.

Ponadto tylko niewielka ilość przedsiębiorców posiadało deklaracje producentów (odniesienie do wymagań Polskich Norm lub deklaracje własne) w zakresie wskaźników użytkowych, co uniemożliwiło przeprowadzenie szerszych badań laboratoryjnych w tym zakresie. Laboratorium przeprowadziło badania na wskaźniki użytkowe tylko 23 proc. próbek, dla których producent zadeklarował wskaźniki użytkowe. Zmniejszająca się od lat liczba produktów, dla których przedsiębiorcy deklarują wskaźniki użytkowe może świadczyć o tym, że przedsiębiorcy w ten sposób chcą uniknąć ewentualnych konsekwencji wynikających z oferowania konsumentom wyrobów o niskiej jakości.

Z informacji przekazywanych podczas kontroli przez producentów wyrobów pończosznich wynika, iż tylko nieliczni stosują przy produkcji wyrobów wymagania zawarte w Polskich Normach lub innych dokumentach normalizacyjnych, tj.: normy zakładowe lub specyfikacje techniczne, większość produkuje je jedynie w oparciu o deklarację producenta surowca.

W przypadku wyrobów pończosznich szczegółowa charakterystyka jakościowa zamieszczona była głównie na opakowaniu i zawierała informacje o ich właściwościach, cechach (np. rajstopy matowe, kryjące), kolorze, jakości oraz składzie surowcowym lub rozmiarze.

Niepokojący jest fakt stwierdzenia w obrocie, aż 34 partii wyrobów mogących stwarzać zagrożenie dla zdrowia i życia użytkowników. Kwestionowane wyroby pochodziły z Polski oraz importu. 73,5 proc. z nich zakwestionowano ze względu na wykrycie przekroczonych dopuszczalnych wartości formaldehydu i amin oraz zabronionych metali ciężkich: ołowiu, kadmu i niklu, mogących mieć negatywny wpływ na organizm ludzki. 20,6 proc. kwestionowanych partii stanowiły wyroby konfekcyjne dla dzieci, w których stwierdzono zastosowanie sznurków ściągających przy kapturach, mogących być przyczyną podduszenia lub uduszenia dziecka, a 5,9 proc. wyroby pończosznice dla dzieci, przy których stwierdzono niewłaściwie umocowane drobne ozdoby, których połknięcie może stwarzać ryzyko zadławienia i również, w ekstremalnych przypadkach uduszenia.

Należy również wspomnieć, iż z otrzymanych odpowiedzi na wystąpienia pokontrolne wynika, że producenci podjęli działania zmierzające do wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości, natomiast hurtownicy i detaliści zobowiązali się do zwracania baczniejszej uwagi na oznakowanie towarów wprowadzanych do obrotu oraz oznaczanie ceną w sposób zgodny z przepisami prawa.

Porównując uzyskane wyniki obecnej kontroli i zrealizowanych w latach poprzednich widać duże różnicowanie wartości charakteryzujących stwierdzone nieprawidłowości. W przypadku kontroli wyrobów konfekcyjnych dla dorosłych odsetek wyrobów zakwestionowanych utrzymuje się na podobnym poziomie, jak w latach ubiegłych (spadek w porównaniu z 2008 rokiem – jedynie o 1,9 proc.). Pogorszyła się natomiast ogólna jakość wyrobów o 4,5 proc., nieprawidłowości związane z oznaczaniem składem surowcowym były podobne, jak w poprzednim roku i zakwestionowano 33,3 proc. poddanych ocenie wyrobów.

Duża poprawa wyników kontroli nastąpiła w przypadku wyrobów konfekcyjnych dla dzieci. Odsetek ogółem zakwestionowanych wyrobów wynosił w 2008 roku 44,9 proc., w 2009 roku znacznie się zmniejszył i wynosił 29 proc. Zdecydowane polepszenie wyników można zauważyć w oznakowaniu tych wyrobów oraz wynikach badań dotyczących zgodności deklarowanego składu surowcowego z rzeczywistym. Pogorszyły się wyniki dotyczące jakości tych wyrobów i wyniosły 7,2 proc. (2,4 proc. – 2008 rok).

Wyniki kontroli wyrobów pończosznich, w porównaniu do poprzedniego roku, również wykazały ogólny spadek nieprawidłowości o 8 proc. Znacznie mniej wyrobów zakwestionowano ze względu na oznakowanie oraz niezgodność deklarowanego składu surowcowego z rzeczywistym.

Zadowolające są również lepsze wyniki kontroli i spadek stwierdzonych nieprawidłowości. Jednak nie jest on jeszcze na tyle niski, bo najniższy poziom ujawnionych uchybień wynosi 29 proc., aby być w pełni usatysfakcjonowanym z osiągniętych wyników i zaprzestać podejmowania działań kontrolnych, mających na celu mobilizowanie przedsiębiorców do zapewnienia pożądanego przez konsumentów poziomu bezpieczeństwa, jakości wyrobów

i właściwego ich oznakowania, w tym przede wszystkim podawania prawdziwych informacji o składzie surowcowym i wymiarach, co pozwala konsumentom na podejmowanie prawidłowych decyzji przy dokonywaniu zakupów.

Ujawnione nieprawidłowości były najczęściej wynikiem zaniedbania ze strony przedsiębiorców uczestniczących w obrocie lub niedostatecznej znajomości przepisów prawa, a także braku nadzoru w zakresie dołączania do produktu wymaganych oznaczeń (dowodzi o tym brak danych określających firmę przedsiębiorcy i jego adres oraz informacji umożliwiających identyfikację towaru).

Po analizie uzyskanych wyników kontroli wyrobów konfekcyjnych dla dorosłych wydaje się zasadnym dalsze prowadzenie kontroli produktów włókienniczych, w tym badań laboratoryjnych w zakresie bezpieczeństwa oraz zgodności rzeczywistego składu surowcowego z deklarowanym, a także kontynuowanie badań szczególnie wyrobów pochodzących z obrotu wewnątrzzunijnego oraz importu.

IV. PRAKTYCZNE WSKAZÓWKI DLA KONSUMENTÓW

Konsumenci dokonujący zakupu wyrobów włókienniczych powinni kierować się następującymi zasadami i wskazówkami:

1. Etykiety i wszywki. Zanim dokonamy zakupu należy zapoznać się z oznaczeniami dołączonymi do wyrobu. Mogą to być etykiety, wszywki lub nadruki, na których powinny być zamieszczone istotne dla użytkownika informacje (np. „wyrób przeznaczony dla alergików”, „wyrób z wykończeniem przeciwniotliwym”, itp.). Oznakowanie powinno zawierać nie tylko informacje dotyczące składu surowcowego i sposobu konserwacji, ale również dane, które umożliwiają identyfikację przedsiębiorcy odpowiedzialnego za wprowadzenie produktu na polski rynek. Wyniki kontroli wskazują bowiem, że naszemu bezpieczeństwu bardzo często zagrażają produkty nieznanego pochodzenia. Odpowiedzialny przedsiębiorca sprawdził bezpieczeństwo swojego produktu i nie ma powodu, aby ukrywać swoje dane. Produkt włókienniczy powinien być więc oznaczony:
 - nazwą produktu,
 - nazwą przedsiębiorcy i adresem firmy,
 - składem surowcowym produktu,
 - sposobem konserwacji,
 - ceną,
 - innymi informacjami, które w opinii producenta są niezbędne dla bezpieczeństwa konsumenta, np. „Uwaga! Trzymać z daleka od ognia”.
2. Sprawdzenie ogólnego wyglądu wyrobu. Przed dokonaniem zakupu dokładnie sprawdzimy, czy wyrób nie posiada żadnych widocznych wad, np. zaciągnięć, błędów tkackich i dziewiarskich, błędów w druku lub wybarwieniu, czy jest estetycznie wykończony. Wady widoczne w dniu zakupu, o których konsument wiedział lub oceniając rozsądnie powinien był wiedzieć będą miały istotny wpływ na późniejsze ewentualne reklamacje.
3. Skład surowcowy. Znajomość składu surowcowego jest bardzo ważna ze względu na bezpieczeństwo użytkownika, z uwagi np. na zapobieganie poważnym reakcjom alergicznym. Ponadto podanie przez producenta właściwego składu surowcowego zapewnia nam możliwość właściwej konserwacji ubrań. Sprawdzimy, zatem po pierwsze czy informacja taka została podana na wszywce lub etykiecie pamiętając o tym, że: wyroby wykonane z włókien syntetycznych (poliamid, poliester) mogą różnić się wyglądem od wyrobów wykonanych z włókien naturalnych (bawełna, wełna) czy sztucznych (wiskoza). Trudno dokonać oceny wzrokowej, ale ogólnie można powiedzieć, że wyroby z włókien syntetycznych w odróżnieniu od pozostałych bardzo się elektryzują, a w dotyku są „twardsze”, nie posiadają miękkości i delikatnego dotyku.
4. Sposób konserwacji. Konserwacja to odpowiednie wietrzenie, pranie, ewentualne chlorowanie, czyszczenie chemiczne, suszenie (w pozycji pionowej, poziomej lub

w suszarce), prasowanie. Podczas prania i czyszczenia ważne są takie elementy jak: temperatura, czas, środek piorący i czynnik mechaniczny. Konserwacja produktów włókienniczych polega więc na utrzymywaniu ich w jak najlepszym stanie przez jak najdłuższy czas, przy jednoczesnym zachowaniu estetycznego wyglądu. Nieprzestrzeganie warunków konserwacji może spowodować nawet całkowite zniszczenie produktu, np. sfilcowanie wełnianego swetra, wypranego mechanicznie (w pralce automatycznej) w temperaturze 60°C, dla którego zalecano pranie ręczne w temperaturze 30°C. Zwracamy uwagę na znaki graficzne dotyczące sposobu konserwacji lub słowny opis i przestrzegajmy warunków (sposobu) konserwacji, określonych przez producenta dla danego wyrobu, szczególnie w zakresie temperatury i sposobu prania, prasowania, suszenia czy stosowania wybielaczy²⁰. Konserwacja użytkowanej odzieży służy utrzymywaniu jej w stanie nadającym się do jak najdłuższego użycia, przy jednoczesnym zachowaniu estetycznego wyglądu. Ważne jest:

- czy wyrób można poddać praniu wodnemu: mechanicznemu (w pralce) lub ręcznemu,
 - czy wyrób można prać tylko chemicznie,
 - jaka jest temperatura prania (zbyt wysoka może spowodować nawet zniszczenie wyrobu),
 - sposób suszenia – dla większości wyrobów zaleca się suszenie w stanie rozwieszonym na sznurze; niektóre wyroby, np. wyroby dziane, najczęściej suszy się w postaci rozłożonej, zapewniającej zachowanie parametrów wielkości; jest również grupa wyrobów, dla których zalecane jest suszenie bębnowe z uwagi na konieczność szybkiego pozbycia się wchłoniętej wody (np. uniknięcie powstawania zacieków),
 - temperatura prasowania – szczególnie istotna dla wyrobów składających się z kilku różnych włókien.
5. Cena. Produkt włókienniczy powinien być oznaczony ceną oraz jego ceną jednostkową (ceną za jednostkę miary), chyba że wyrażają się one tą samą kwotą. Nie traktujemy ceny wyrobu jako podstawowego kryterium wyboru. Często jest ona związana z obniżeniem jakości wyrobów, szczególnie pochodzących z importu. Z drugiej jednak strony pamiętajmy, że zbyt wysoka cena nie jest gwarantem najwyższej jakości, pozwala natomiast przypuszczać, że wyrób taki spełni oczekiwane wymagania.
6. Wielkość wyrobów (rozmiar). Pamiętajmy, że nie istnieje jeden sposób określania i oznaczania wielkości wyrobów. Każdy producent, w opracowany przez siebie sposób, podaje wielkość wyrobu (w postaci liczbowej lub literowej). Dlatego ważnym jest, aby przed dokonaniem zakupu przymierzyć wyrób, do czego mamy pełne prawo. Wyrób, który z pozoru wydaje się dopasowany może na naszej figurze ulegać takim deformacjom, że w konsekwencji nie będziemy zadowoleni z jego zakupu. Pamiętajmy, że przyjęcie przez sklep zwrotu produktu pełnowartościowego jest

²⁰ Szczegółowy opis symboli stosowanych przy oznaczaniu sposobu konserwacji został umieszczony na końcu poradnika.

dobrą wolą sprzedawcy, oraz że nie wszystkie sklepy dają konsumentowi możliwość zwrotu zakupionego towaru. Z zasady nie podlega wymianie bielizna osobista.

7. **Bezpieczeństwo produktów włókienniczych.** Szczególną uwagę powinniśmy zwrócić dokonując zakupu konfekcji dla dzieci. Sprawdzajmy, czy ubranka są nie tylko ładne, ale i bezpieczne, a więc, czy np. ozdobne elementy są przymocowane w sposób trwały i dziecko nie będzie w stanie ich odłączyć. Pamiętajmy ponadto, że zagrożenie dla dzieci mogą stwarzać również sznury i sznurki ściąające zastosowane przy odzieży. Unikajmy zatem tych elementów zwłaszcza w przypadku kapturów i elementów osłaniających szyję w ubraniach dla małych dzieci (do lat 7) z uwagi na ryzyko podduszenia się lub uduszenia dziecka.

Sposób nabycia produktów włókienniczych i reklamacje:

Prawo do reklamacji – należy pamiętać, że po stwierdzeniu złej jakości wyrobu mamy prawo do reklamacji zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawnymi. Podstawą reklamacji jest paragon lub inny dowód zakupu, który powinniśmy otrzymać przy zakupie towaru. Uprawnienia konsumenta w zakresie reklamacji zależą nie tylko od tego czy jest to reklamacja z tytułu niezgodności towaru z umową (odpowiedzialny jest sprzedawca) czy na podstawie dokumentu gwarancyjnego (odpowiedzialny jest gwarant), ale również zależy od sposobu nabycia towaru.

1. **Sposób nabycia.** Produkty włókiennicze, podobnie jak inne towary konsumenci mogą nabywać w sposób bezpośredni w sklepach, jak również na różnego rodzaju organizowanych przez producentów pokazach (często połączonych np. z wycieczką), przez Internet (bez równoczesnej obecności stron) lub od osób prywatnych (np. na serwisach aukcyjnych).
- a) **Zakup bezpośrednio w sklepie.** W przypadku zakupu konsument, co do zasady, nie ma prawa dokonać zwrotu towaru, jeżeli np. rozmyślił się, co do celowości zakupu, produkt przestał się podobać, czy też dokonał zakupu odzieży w nieodpowiednim rozmiarze. Obowiązujące przepisy prawa nie nakładają bowiem na sprzedawcę obowiązku przyjmowania zwrotu zakupionych towarów nieposiadających „wad”. Niektórzy sprzedawcy, chcąc zachęcić klientów do robienia zakupów w ich placówkach handlowych, przewidują możliwość zwrotu zakupionego towaru lub jego wymiany w ciągu określonego czasu. Wynika to jednak z wyraźnego zobowiązania się sprzedawcy np. poprzez wywieszoną informację. Towary włókiennicze, podobnie jak inne towary konsumpcyjne, konsument ma prawo reklamować z tytułu niezgodności towaru z umową (posiadającego wady) na podstawie ustawy z 27 lipca 2002 roku *o sprzedaży konsumenckiej oraz o zmianie Kodeksu cywilnego* (Dz. U. Nr 141, poz. 1176 ze zm.). Zgodnie z jej przepisami, odpowiedzialność sprzedawcy wynosi dwa lata od chwili zakupu (art. 10). Jeżeli towar jest niezgodny z umową konsument może żądać:
 - doprowadzenia towaru do stanu zgodnego z umową poprzez nieodpłatną naprawę,
 - wymiany produktu na nowy.

Dopiero w przypadku, gdy naprawa lub wymiana są niemożliwe konsument może domagać się obniżenia ceny lub zwrotu gotówki – odstąpienia od umowy (art. 8). Składając reklamację konsument powinien określić swoje żądania (naprawa, wymiana), a sprzedawca ma obowiązek ustosunkować się do nich w ciągu 14 dni. Jeżeli tego nie zrobi przyjmuje się, że uznał je za uzasadnione. Towar zakupiony podczas przeceny konsument może reklamować na takich samych zasadach, jak produkt kupiony bez przeceny, z wyłączeniem powodu przeceny (jeżeli taki istniał).

- b) Zakup na pokazie, za pośrednictwem Internetu. W przypadku dokonania zakupu na pokazie (poza siedzibą przedsiębiorcy) lub przez Internet (w sklepach internetowych lub w portalach aukcyjnych, jednak tylko w opcji „kup teraz” bez udziału w licytacji) zgodnie z ustawą z 2 marca 2000 roku o *ochronie niektórych praw konsumentów oraz odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny* (Dz.U. Nr 22, poz. 271 ze zm.), konsument ma prawo odstąpić od umowy (dokonać zwrotu towaru) w ciągu dziesięciu dni, bez podania przyczyny, składając stosowne pisemne oświadczenie. Do zachowania terminu wystarczy wysłanie oświadczenia przed jego upływem. W razie odstąpienia od umowy, umowa jest uważana za niezawartą, a konsument jest zwolniony z wszelkich zobowiązań. To, co strony świadczyły, ulega zwrotowi w stanie niezmienionym. Zwrot powinien nastąpić niezwłocznie, nie później niż w terminie czternastu dni. Jeżeli konsument dokonał jakichkolwiek przedpłat, należą się od nich odsetki ustawowe od daty dokonania przedpłaty. Jeżeli konsument dokonał zakupu produktu włókienniczego na pokazie lub przez Internet i chce go zareklamować do sprzedawcy obowiązują go takie same przepisy, jak konsumenta dokonującego zakupu w sklepie stacjonarnym.
- c) Zakup od osoby prywatnej. W takim przypadku zwrot towaru pełnowartościowego zależy od umowy stron. W tym przypadku odpowiedzialność sprzedawcy wynika z zasad ogólnych kodeksu cywilnego oraz przepisów o rękojmi.
- d) Zamówienie nowego produktu włókienniczego, np. uszycie sukienki przez krawcową. W przypadku wytworzenia nowego produktu włókienniczego, np. uszycia sukienki na zamówienie zastosowanie znajdują przepisy art. 627 i następne *Kodeksu cywilnego*, tj. umowy o dzieło i rękojmi za wady – art. 556 i następne K.c. Należy jednak pamiętać, że zgodnie z art. 627¹ K.c., do umowy zawartej w zakresie działalności przedsiębiorstwa przyjmującego zamówienie z osobą fizyczną, która zamawia dzieło, będące rzeczą ruchomą, w celu niezwiązanym z jej działalnością gospodarczą ani zawodową, stosuje się odpowiednio [przepisy](#) o sprzedaży konsumenckiej. Oznacza to w praktyce, że jeżeli konsument uszyje odzież u krawcowej, to może reklamować ją zgodnie z zasadami opisanymi w punkcie „a”.
- a. Pralnia. Niektóre produkty włókiennicze wymagają specjalistycznej konserwacji przez pralnię chemiczną. Co w przypadku, gdy pralnia uszkodzi daną rzecz. Oddając odzież do pralni konsument zawiera umowę o dzieło, w której ważny jest rezultat. Odpowiednie przepisy w tym zakresie zawiera *Kodeks cywilny* - art. 627 do 646. Ponadto na podstawie art. 471 K.c. pralnia jako profesjonalny zakład prowadzący usługi jest odpowiedzialna za nienależyte wykonanie zobowiązania, jak również jest zobowiązana do naprawienia wynikłej z tego tytułu szkody. Art. 472 K.c. stanowi

ponadto, iż pralnia odpowiada również za niezachowanie należytej staranności. Pralnia jest profesjonalistą w stosunku do konsumenta, wobec tego ustalenie, czy dana rzecz nadaje się do prania, jak również decyzja co do sposobu w jaki należy wykonać tą usługę, leży po jej stronie. W związku z tym na przyjmującym zamówienie ciąży obowiązek uprzedzenia konsumenta o tym, że nie gwarantuje osiągnięcia zamierzonego rezultatu usługi. W takim przypadku konsument musi podjąć decyzję, czy decyduje się na takie ryzyko i chce wykonania usługi. W przypadku braku takiej informacji pralnia odpowiada za uszkodzenie rzeczy albo pozbawienie jej walorów estetycznych i jest zobowiązana do wypłacenia odszkodowania za zniszczenie rzeczy. Do określenia przybliżonej wartości rzeczy uprawnieni są np. rzeczoznawcy. Zasady reklamowania usługi pralniczej, co do zasady, uregulowane są w przepisach dotyczących rękojmi za wady rzeczy. W tego typu sprawach ważna może być informacja podana przez producenta informacja o sposobie konserwacji. Pralnia, w takim wypadku, może próbować uwolnić się od odpowiedzialności za wadliwie wykonaną usługę, jeśli prała odzież zgodnie z zalecanym sposobem, a wówczas spór będzie mógł rozstrzygnąć tylko sąd.

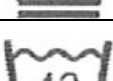
Co jeśli sprzedawca/ usługodawca nie chce uznać reklamacji konsumenta?

1. Mediacja. Wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej podejmuje działania mediacyjne w celu polubownego zakończenia sporu cywilnoprawnego między konsumentem a przedsiębiorcą. Postępowanie to jest bezpłatne i może być wszczęte na wniosek konsumenta lub z urzędu, jeżeli wymaga tego ochrona konsumenta. W toku postępowania mediacyjnego wojewódzki inspektor zapoznaje przedsiębiorcę z roszczeniem konsumenta, przedstawia stronom sporu przepisy prawa mające zastosowanie w sprawie oraz ewentualne propozycje polubownego zakończenia sporu. Wojewódzki inspektor może wyznaczyć stronom termin do polubownego zakończenia sprawy. Wojewódzki inspektor odstępuje od postępowania mediacyjnego, jeżeli w wyznaczonym terminie sprawa nie została polubownie zakończona oraz w razie oświadczenia co najmniej przez jedną ze stron, że nie wyraża zgody na polubowne zakończenie sprawy.
2. Powiatowy (miejski) rzecznik konsumenta. Innym organem, który może pomóc konsumentowi w sporze z przedsiębiorcą jest rzecznik konsumenta. Adresy rzeczników konsumentów znajdują się na stronie www.uokik.gov.pl. Rzecznik ma prawo nie tylko wystąpić do przedsiębiorcy w imieniu konsumenta, ale również, po uwzględnieniu okoliczności sprawy wytoczyć powództwo przed sądem powszechnym.
3. Stale polubowne sądy konsumenckie (SPSK). Stałe Polubowne Sądy Konsumenckie działają przy wojewódzkich inspektorach Inspekcji Handlowej i rozpatrują spory wynikłe z umów sprzedaży produktów i świadczenia usług zawartych pomiędzy konsumentami i przedsiębiorcami. Postępowanie przed SPSK jest bezpłatne jednakże wymagana jest zgoda obu stron.

Oznaczenie sposobu konserwacji odzieży

Najczęściej oznaczenie sposobu konserwacji odzieży podaje się w postaci symboli. W Polsce zostały one umieszczone w nieobligatoryjnej Polskiej Normie PN-EN ISO 3758:2006 *Tekstylnia. System oznaczania sposobu konserwacji z zastosowaniem symboli*. Oznaczenia podają zawsze najwyższą granicę dozwolonych czynności konserwacyjnych. W przypadku produktów z mieszanek włókien, konserwacja musi być dostosowana do najwrażliwszego składnika mieszanki. Stosowanie tych symboli nie jest obowiązkowe.

Tabela 13. System oznaczania sposobu konserwacji z zastosowaniem symboli

TEKSTYLIA – system oznaczania sposobu konserwacji z zastosowaniem symboli	
 Pranie: symbol – wanienka	
Symbol ten oznacza, że dopuszczalne jest zarówno pranie ręczne jak i pranie maszynowe. Liczby umieszczone wewnątrz wanienki oznaczają maksymalną temperaturę prania. Kreski umieszczone pod wanienką, oznaczają konieczność ostrożniejszego prania.	
	– maksymalna temperatura prania 95 °C – proces normalny
	– maksymalna temperatura prania 95 °C – proces łagodny
	– maksymalna temperatura prania 70 °C – proces normalny
	– maksymalna temperatura prania 60 °C – proces normalny
	– maksymalna temperatura prania 60 °C – proces łagodny
	– maksymalna temperatura prania 50 °C – proces normalny
	– maksymalna temperatura prania 50 °C – proces łagodny
	– maksymalna temperatura prania 40 °C – proces normalny
	– maksymalna temperatura prania 40 °C – proces łagodny

	– maksymalna temperatura prania 40 °C – proces bardzo łagodny
	– maksymalna temperatura prania 30 °C – proces normalny
	– maksymalna temperatura prania 30 °C – proces łagodny
	– maksymalna temperatura prania 30 °C – proces bardzo łagodny
	– pranie ręczne – maksymalna temperatura 40 °C
	– nie prać
 Bielenie: symbol – trójkąt Oznaczenie dotyczące bielenia jest ważne, głównie w przypadkach, gdy zachodzi konieczność zastosowania środka utleniającego zawierającego chlor lub bezchlorkowego, w celu usunięcia plam, zabrudzeń czy poprawy stopnia bieli.	
	– dozwolone bielenie dowolnym środkiem utleniającym
	– dozwolone bielenie tylko środkiem tlenowym/bezchlorkowym
	– nie stosować bielenia/bez bielenia
	– dozwolone bielenie związkami wydzielającymi chlor – tylko zimny i rozcieńczony roztwór
	– nie stosować związkami wydzielającymi chlor

Suszenie naturalne: symbol – kwadrat

Naturalne suszenie jest procesem mającym na celu usunięcie po praniu pozostałości wody poprzez powieszenie odcisniętego wyrobu na sznurze, ociekanie, suszenie w stanie rozłożonym, suszenie na sznurze w cieniu, ociekanie w cieniu i suszenie w stanie rozłożonym w cieniu. Symbol dotyczący suszenia naturalnego, najczęściej jest używany w przypadku wyrobów, które nie powinny być suszone w suszarce bębnowej lub w wyniku niewłaściwego suszenia mogą ulec deformacji, np. w przypadku swetrów wełnianych, wyrobów jedwabnych czy niektórych wyrobów dzianych, które mogą się zbiec.

	– suszenie na sznurze, po usunięciu nadmiaru wody
	– ociekanie – symbol ten oznacza suszenie wyrobu w stanie rozwieszonym, jednak bez usunięcia nadmiaru wody (wirowania, wyżymania)
	– suszenie w stanie rozłożonym – symbol ten oznacza suszenie wyrobu w stanie rozłożonym, po nadaniu mu kształtu, w pozycji poziomej na płaskiej powierzchni, bez uprzedniego usunięcia nadmiaru wody (wirowania, wyżymania)
	– suszenie w cieniu – symbol ten może być umieszczany powyżej symboli dotyczących suszenia na sznurze, ociekania i suszenia w stanie rozłożonym

Suszenie w suszarce bębnowej: symbol – kwadrat z wpisanym okręgiem

Symbol ten umieszczany jest w przypadku wyrobów, dla których dopuszczalne jest suszenie w suszarce bębnowej, poprzez usunięcie pozostałości wody spowodowane traktowaniem wyrobów gorącym powietrzem w obracającym się bębnie. Natomiast, jeżeli suszenie takie jest niedopuszczalne, umieszczony jest znak informujący o tym.

	– dopuszczalne suszenie w suszarce bębnowej – temperatura normalna
	– dopuszczalne suszenie w suszarce bębnowej – temperatura suszenia w niższej temperaturze
	– nie suszyć w suszarce bębnowej

prasowanie i parowanie: symbol – ręczne żelazko

Prasowanie i parowanie ma na celu przywrócenie kształtu i wyglądu wyrobu włókienniczego za pomocą odpowiedniego urządzenia z wykorzystaniem ciepła, nacisku i ewentualnie pary. Kropki wewnątrz żelazka oznaczają maksymalną temperaturę prasowania.

	– prasowanie w maksymalnej temperaturze dolnej płyty 200 °C
	– prasowanie w maksymalnej temperaturze dolnej płyty 150 °C
	– prasowanie w maksymalnej temperaturze dolnej płyty 110 °C
	– nie prasować

Profesjonalna konserwacja tekstyliów: symbol – okrąg

Jest to symbol profesjonalnych procesów czyszczenia chemicznego i czyszczenia wodnego wyrobów włókienniczych (z wyjątkiem skóry naturalnej i futer). Umieszczone w kółku litery informują o możliwości użycia środków czyszczących i usuwających plamy. Kreska umieszczona pod kółkiem oznacza obróbkę złądzoną lub bardzo łagodną w stosunku do tego jaką oznacza ten sam symbol bez paska.

	– profesjonalne chemiczne czyszczenie w tetrachloroetylenie i wszystkich rozpuszczalnikach wymienionych dla symbolu F – proces normalny
	– profesjonalne chemiczne czyszczenie w tetrachloroetylenie i wszystkich rozpuszczalnikach wymienionych dla symbolu F – proces łagodny
	– profesjonalne chemiczne czyszczenie w węglowodorach (temperatura destylacji między 150°C i 210°C, temperatura zapłonu między 38°C i 70°C) – proces normalny
	– profesjonalne chemiczne czyszczenie w węglowodorach (temperatura destylacji między 150°C i 210°C, temperatura zapłonu między 38°C i 70°C) – proces łagodny

	– nie czyścić chemicznie
	– profesjonalne wodne czyszczenie – proces normalny
	– profesjonalne wodne czyszczenie – proces łagodny
	– profesjonalne wodne czyszczenie – proces bardzo łagodny
	– czyszczenie chemiczne we wszystkich rozpuszczalnikach zwykle stosowanych do czyszczenia chemicznego – są to wszystkie rozpuszczalniki wymienione dla symbolu P, plus trichloroetylen i 1,1,1-trichloroetan

Źródło: opracowanie własne na podstawie nieobligatoryjnej Polskiej Normy PN-EN 23758/AK:1998 Znaki informacyjne o sposobie konserwacji w postaci symboli graficznych oraz zastępującej ją PN-EN ISO 3758:2006 Tekstylna. System oznaczania sposobu konserwacji z zastosowaniem symboli.

Załącznik nr 1 Wykaz decyzji Prezesa UOKiK dotyczący produktów włókienniczych w 2009 roku.

L.p.	Rodzaj produktu	Nazwa produktu	Pochodzenie produktu	Podmiot odpowiedzialny za wprowadzenie produktu na polski rynek	Stwierdzona nieprawidłowość	Sposób zakończenia postępowania administracyjnego	Nr decyzji Prezesa UOKiK
1.	konfekcja dla dorosłych	sweter damski model 31/08	Polska	„DIANA-STYL” Sp. z o.o., ul. Kamienna 23, 66-100 Sulechów	obecność niklu	decyzja nakazująca wycofanie produktu z rynku oraz kara 1 500 zł	DNR-1/90/2009
2.	konfekcja dla dzieci	kurtka o symbolu ZHR-1100	Polska	Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe Eksport-Import „DANY” Sp. z o.o., ul. Grodzka 6, 59-225 Chojnów	złe oznakowanie, zastosowane sznurki	decyzja umarzająca postępowanie (wyeliminowanie zagrożeń przez stronę postępowania)	DNR-1/62/2009
3.	konfekcja dla dzieci	bluzy dresowe dziewczęce o symbolach 4F1308 i 3F1307; bluzy dresowe chłopięce o symbolach 2F1301, 1F1303 i 1F1301; bezrękawniki chłopięce o symbolach 1B1305, 2B1304 i 2B1305	Chiny	„KOMEX” S.A., Al. Jerozolimskie 172, 02-486 Warszawa	zastosowane sznurki	decyzja nakładająca karę w wysokości 20 000 zł	DNR-1/23/2009

4.	konfekcja dla dzieci	bluzy o symbolach BL 22-5037-1-POC (rozm.110); BL 22-5037-GRA (rozm.116); BL 22-5037-POJ (rozm.116, 122); BL 22-5038-OLI (rozm.110, 116, 122); BL 22-5038-GRA (rozm.110, 116, 122); BL 22-5036-CZA (rozm.110, 116, 122, 128, 134); BL 22-5036-OLI (rozm.110, 116, 122, 128, 134); BL 22-5172-POC (rozm.104, 110, 122, 128, 134); BL 22-5172-GRA (rozm.110, 122, 128); BL 21-5172-ZIC (rozm.104, 110, 116, 122, 128, 134); BL 12-5283-OLI (rozm.104, 116, 122, 128); BL 12-5283-ROJ (rozm.104, 110, 116, 128); BL 12-167-ZIJ (rozm.104, 110, 116, 122, 134)	nieznany	Otrzymuje: Andrzej Serafin „AMS”, ul. K.E.N. 13, 37-450 Stalowa Wola	zastosowane sznurki	decyzja umarzająca postępowanie (wyeliminowanie zagrożeń przez stronę postępowania)	DNR-1/89/2009
5.	konfekcja dla dzieci	bluza o symbolu 5-400/5072-128 (rozm. 128)	Polska	Tomasz Wilczek Firma Produkcyjno-Handlowa „TWA”, ul. Ryglówka 20, 30-363 Kraków	zastosowane sznurki	decyzja umarzająca postępowanie (wyeliminowanie zagrożeń)	DNR-1/68/2009
6.	konfekcja dla dzieci	dres sportowy (rozm. 110) oraz bezrękawnik (rozm. 128)	Polska	Alicja Wódecka, prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą Zakład Krawiecki „Alan”, Chociszew 38, 95-045 Parzyszew	zastosowane sznurki	decyzja umarzająca postępowanie (wyeliminowanie zagrożeń)	DNR-1/76/2009
7.	konfekcja dla dzieci	spodni dziewczęcych różowych z nitami	Chiny	PEPCO Poland Sp.z o.o., Os. Czecha 111, 61-291 Poznań	obecność niklu	decyzja umarzająca postępowanie (wyeliminowanie zagrożeń)	DNR-1/98/2009

8.	konfekcja dla dzieci	bluzka dziecięca „dilan” wielkość 18-24 m oraz komplet dziecięcy (bluza i spodnie) wielkość 92-2 Y	Polska	„SED-TRANS” Sp. z o.o., ul. Chłopickiego 12, 95-080 Tuszyn	obecność formaldehydu	decyzja umarzająca postępowanie (wyeliminowanie zagrożeń)+ kara 1000 zł	DNR-1/ 7/2009
9.	konfekcja dla dzieci	kurtka dziecięca SPEED	nieznany	Hoang Phong Sp. z o.o., ul. Nadrzeczna 16A, lok. D 07/09, Hala IV, 05-552 Wólka Kosowska	zastosowane sznurki	decyzja umarzająca postępowanie (wyeliminowanie zagrożeń)	DNR-1/49/2009
10.	konfekcja dla dzieci	pajac niemowlęcy	Turcja	Sylwia Zufla Firma Handlowo-Usługowa „PICOLO”, ul. Jaworowa 42, 87-800 Włocławek	zastosowane sznurki	decyzja umarzająca postępowanie (wyeliminowanie zagrożeń)	DNR-1/53/2009
11.	konfekcja dla dzieci	bluza niemowlęca z kapturem	Indie	„POL-IND” Sp. z o.o., ul. Trakt Św. Wojciecha 31/37, 80-044 Gdańsk	obecność ołowiu	decyzja umarzająca postępowanie (wyeliminowanie zagrożeń)	DNR-1/70/2009
12.	konfekcja dla dzieci	spodnie dziecięce DIRKJE	nieznany - importer holenderski	Zbigniew Orszulak P.P.H. „PROSPER”, ul. Dobrego Pastarza 122a, 31-416 Kraków	złe oznakowanie, zastosowano ozdoby w formie małych elementów	decyzja umarzająca postępowanie (wyeliminowanie zagrożeń)	DNR-1/74/2009
13.	konfekcja dla dzieci	kombinezon dziecięcy ze słonikiem JINGLI	Chiny	„HUECITY” Sp. z o.o., ul. Modzelewskiego nr 23, lok. 466, 02-679 Warszawa	zastosowane sznurki	decyzja zakazująca wprowadzania produktów na rynek	DNR-1/82/2009

14.	konfekcja dla dorosłych	spódnica damska o symbolu SK 005	nieznany	TIGOVIOŁA Sp. z o.o., ul. Reymonta 14, 05-090 Raszyn	obecność niklu	decyzja umarzająca postępowanie (wyeliminowanie zagrożeń przez stronę postępowania)	DNR-1/103/2009
15.	konfekcja dla dzieci	komplet „KMP-3071-B”	Polska	Robert Smotryś Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo- Usługowe „Szwat”, ul. Lubelska 56, 36-050 Sokołów Małopolski	obecność niklu, zastosowane sznurki	decyzja umarzająca postępowanie jako bezprzedmiotowe	DNR-1/84/2009
16.	konfekcja dla dzieci	bezrękawniki „Teresa” i „Natalka”,	Polska	Iwona Błasiak Firma Odzieżowa „BŁASIAK”, ul. Krótka 23, 40-639 Katowice	złe oznakowanie, obecność małych elementów, które mogą się oderwać od ubrania	decyzja umarzająca postępowanie (wyeliminowanie zagrożeń przez stronę postępowania)	DNR-1/73/2009
17.	konfekcja dla dorosłych	koszulka męska „Superdziadek”, koszulka damska „Dance”	Polska	Tomasz Andrysiak TRUST, T-SHIRT.PL, ul. Twardowskiego 18, 70-320 Szczecin	obecność ołowiu	decyzja umarzająca postępowanie (wyeliminowanie zagrożeń przez stronę postępowania)	DNR-1/105/2009
18.	konfekcja dla dzieci	kurtki 176 i niem 165	Polska	Marzena Bogacz Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Handlowo – Usługowe „LOLO”, ul. Zamenhoffa 36, 42-300 Myszków	zastosowane sznurki	decyzja umarzająca postępowanie (wyeliminowanie zagrożeń przez stronę postępowania)	DNR 1/87/2009

19.	konfekcja dla dzieci	Piżama młodzieżowa dziewczęca (bluzka i spodenki) art. nr FPI0129	Indie	„REDAN” S.A., ul. Żniwna 10/14, 94-250 Łódź	obecność ołowiu	decyzja umarzająca postępowanie + zobowiązująca stronę do uiszczenia kosztów badań laboratoryjnych	DNR-1/115/2009
20.	konfekcja dla dzieci	komplet BL-1-GL-2050-ZIE	nieznany	„BAAS” Sp. z o.o., ul. Wronia 3 lok. 23, 05-400 Otwock	zastosowane sznurki	decyzja nakładająca obowiązki: zakaz wprowadzania na rynek nowych produktów oraz usunięcie zagrożenia w stosunku do produktów wprowadzonych już na rynek	DNR-1/120/2009

Źródło: Opracowanie własne w oparciu o prowadzone postępowania administracyjne.